SOUTH-AFRICAN-PUBLIC-LIBRARY
5 MAR 1952

INDIAN OPINION
Founded by
MAHATMA GANDHI
IN 1903

No. 8—Vol. L. FRIDAY 29TH FEBRUARY, 1952. Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price SIX PENCE

DYNAMICS OF NON-COOPERATION

"If we want to finish our programme successfully we have no time for bluster or a show of force. We must be scrupulously truthful to our pledge. We can succeed beyond all expectation, only if we remain non-violent in thought, word and deed. It need not be our final creed, but it must be our present creed for the attainment of our gaol. There need be no difficulty in our not thinking and speaking ill of our adversary . . . We must not use the pledge of non-violence and truth to cover violence and exaggeration, if not untruth. Nor must we be afraid to let our best comrades go to gaol. I adhere to the belief so often exressed by me that . . . are serving the community better by being in gaol for the sake of conscience, than they would have been free. Those who think otherwise, in my opinion, do not understand the dynamics of non-cooperation. The dynamics of force behind this great movement is not vocal propaganda, but the silent propaganda carried on by the sufferings of the innocent victims of a mad government."

—Gandhiji.

અસહકારની પાછળનું બળ

"આપણો કાર્યક્રમ જો આપણે સફળતાથી પુરો કરવા માંગતા હોઇએ તો મોટી મોટી વાતો કરવાનો અને બળનું પ્રદર્શન કરવાનો વખત નથી. આપણી પ્રતિજ્ઞાને આપણે પુરેપુરા પ્રમાણિક રહેવું જોઇએ. મન, વચન અને કર્મથી આપણે અહીંસક રહીશું તોજ ધારવા કરતાં પણ આપણી મોટી ફત્તેહ થશે. ભલે આપણે ધર્મ તરીકે તેમાં ન માનતા હોઇએ પરંતુ આપણું ધ્યેય સિદ્ધ કરવાને માટે હાલ તુરતને માટે તે ધર્મ તરીકેજ ગણવું જોઇએ. આપણા વિરોધીનું બુરૂં નહિ બોલવા કે વિચારવામાં આપણને કશી મુશ્કેલી નજ નડવી જોઇએ. આપણી સત્ય અને અહીંસાની પ્રતિજ્ઞાને હીંસા અને અતિશયોકિત, બલકે અસત્યને ઢાંકવા સારૂ ઉપયોગ નહિ થવો જોઇએ. આપણા નજીકમાં નજીકના સાથીઓ જેલમાં ચાલ્યા જાય તેની પણ આપણને કશી બ્હીક હોવી નહિ જોઇએ. જે માન્યતા હું ઘણીવાર દર્શાવી ગયો છું તેને વળગી રહું છું કે....બહાર હોવાના કરતાં પોતાનાં અંતઃકરણને ખાતર જેલમાં રહીને કોમની વધારે સેવા બજાવી રહ્યા છે. જેઓ એથી વિરુદ્ધ વિચાર ધરાવે છે તેઓ અસહકારની પાછળ રહેલું બળ સમજી શકતા નથી. આ મહાન લડતની પાછળનું બળ બાહ્ય દેખાવો રૂપી પ્રચારમાં નથી રહેલું પરંતુ ભાનભુલી સરકારના ભોગ થઇ પડેલા નિર્દોષ લોકોના દુઃખોથી થઇ રહેલા મુક પ્રચારમાં રહેલું છે."

—ગાંધીજી.

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY CREPE-DE-CHINE 45" 5/6 yd.

EMBOSS GEORGETTES all shades 45" 10/6 yd.

OPAL GEORGETTES 45" all shades 12/6 yd.

VELVET CHENILE GEORGETTES 45" 15/6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE Spot & Floral Designs 45" 4/11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES 4/11 yd.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS, TIES, HANDKERCHIEFS Etc. Specially reduced.

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES 22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK SAREES £5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES with borders 63/- each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES, PANTIES, BLOOMERS etc. Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE DRESSES SMOCKED 18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS, BIBS, PILCHERS, all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedsheets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered 4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads at Reduced Prices.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals all shades sizes 3 to 7 16/6 pair.

Phone 33-6229. **JAYBEE SILK HOUSE** P. O. Box 5169.

39a MARKET STREET, JOHANNESBURG.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE

BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA, NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

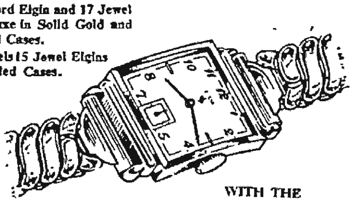

WITH THE NEW MIRACLE DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S.A. Police.

Manager: MINDEN PLUMLEY., ex-Hendon Police College and Criminal Investigation Department, New Scotland Yard, London.

Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.

11/12 Pasteur Chambers, Jeppe Street: P.O. Box 5199 Johannesburg
'Phones: – Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion
Phoenix, Natal.

The

New India Assurance

Company Limited

for

FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT

1919—1950

31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force exceeds ...	54,34,00,000
Marine Premium	56,04,844	Assets exceed	15,36,00,000
Miscellaneous Premium ...	35,84,968	Total claims paid over ...	17,95,00,000
Life Premium	2,88,79,302		

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The

New India Assurance Company Limited

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors: Sorabjee Rustomjee

Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Cable & Telegraphic Address: "RUSTOMJEE" or "NIASURANCE"

EXPERIENCED, RELIABLE AGENTS MAY APPLY

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Always Better. Better Always.

Are Kapitan's Tempting Sweetmeats.

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)

Corner Grey and Victoria Streets,

DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. 'KAPITANS.'

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

47, Commissioner Street, JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with 'THE OLD MUTUAL" your friend for Life—The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760, JOHANNESBURG.

Phones:— Business 33-0711, Residence 33-5961

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણાભાઈ કાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ મોંઘા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,

34 President St., Corner Diagonal Street.

JOHANNESBURG.

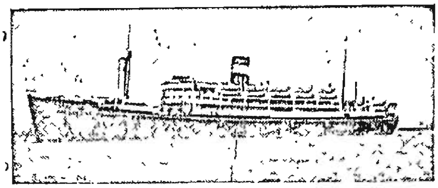

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Karanja arriving February 29. Sailing for Bombay via Karachi and Porebunder March 6.

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—15—0
Second "	"	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	"	34—3—0
Unberthed	(Deck)	without	food	21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £5—0—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add.: "KARAMAT."

EVERY FRIDAY from NAIROBI–

A Constellation leaves for KARACHI and BOMBAY with immediate connections for all parts of

INDIA and PAKISTAN

This is the fastest, most direct and most comfortable route, IMMEDIATE BOOKINGS AVAILABLE.

"CARGO ACCEPTED"

Incorporated in India

Members of I A T.A

AIR-INDIA International LTD.

P.O. Box 3006, NAIROBI. Cables "AIRINDIA."

For details apply to I.A.T.A. Agents and Airlines.

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

IMPORTED & GOVT. CERTIFIED VEGETABLE & FLOWER SEEDS

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—

GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS, HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213. Tel. Add.: "GREENFEAST."
145 Brook Street, DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS - ABSOLUTELY THE BEST.

RUBBER STAMPS

(8 HOURS SERVICE

PRINTING

(DONE AT SHORTEST NOTICE)

Standard Printing Press

GENERAL PRINTERS and RUBBER STAMP MAKERS.

73 BEATRICE STREET,
DURBAN

ESTABLISHED 1927.

PHONE 61006. TELEGRAPHIC ADDRESS:
P.O. BOX 2782. "QUICKPRINT"

DHIRUBHAI P. NAIK

Insurance & General Agent

For Life, Fire, Burglary, Riot, Accident, Plate Glass, etc.

Representative: National Mutual Life Asso Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Consult Us For Your Income Tax, Personal Tax, Revenue Clearance Certificate And Immigration Matters.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

AE.11

Pilgrims! JOURNEY TO

MECCA

by comfortable 2 or 4-engined aircraft

- Save up to 40% on scheduled air fares.
- Reduced rates for large parties or whole plane charters.
- Payment accepted on the lay/bye system —Save while you wait.
- Re-entry visas arranged before you leave.

Full details from

AIR EXCURSIONS AND CHARTERS

314/5 Service House, Anderson Street, (near Harrison Street) Johannesburg
Phone: 22-2342

INDIAN OPINION
Founded by
·MAHATMA GANDHI·
·IN 1903·

No. 8—Vol.-L. FRIDAY, 29TH FEBRUARY, 1952 Registered at the G.P.O. as a Newspaper. Price: SIX PENCE

Indian Opinion

FRIDAY, 29TH FEBRUARY, 1952

United Party And The Group Areas Act

THE Leader of the Opposition, Mr. J. G. N. Strauss, has made a Press statement as to how the United Party, if returned to power, would amend the Group Areas Act. In reply we cannot do better than to quote the leading article appearing in 'The Natal Witness' of February 23, with our fullest endorsement of the views expressed therein:

The United Party seems to be trying to make the best of both worlds in its attitude to the Group Areas Act. The leader of the Opposition's detailed statement on the amendments a United Party Government would make to the Act if returned to power seems designed to make political capital at the expense of the Government, while at the same time refraining from giving offence to those Durban M.P.s who have never tried to conceal their admiration for the measure.

This is not quite good enough. We say so in no spirit of antagonism to the United Party, which is at present the only possible and tolerable alternative to Nationalism, but because this policy appears to weaken the Opposition's chances of winning the respect of the electorate. There is no doubt that the Act, amended in the ways Mr. Strauss has enumerated, would be a much less harsh and more fully workable measure than it is now. Unfortunately, the Group Areas Act has now gained international notoriety, and nearly every articulate non-European in South Africa is convinced that it will be applied to his disadvantage. However fair the amendments a United Party Government would introduce—and they are admittedly good amendments when considered individually—nothing less than a complete repeal of the Act, and its replacement by a more constructive measure, would be sufficient to reassure most of the critics. The Group Areas Act, it must be remembered, was conceived as a corner-stone of apartheid, and that is how it will be regarded, whatever changes may be made to individual clauses. A United Party Government might wish to turn the Act into a law that would further its "policy of regional development instituted after the war," but to the majority of the Act's opponents this explanation will not carry much conviction. Certain pieces of Nationalist legislation have become so notorious, and have provoked such bitter feeling, that mere amendment, however thorough and well-intentioned, will not be enough, and only complete repeal will meet the case. We believe the Group Areas Act to be one such piece of legislation.

"Regional development" in its present context is either a polite term implying apartheid, or it is not. If it is, the United Party is forced into a position where it must admit that it approves of apartheid. If it is not, the party must show in what respects it is not, and it cannot do this by tinkering with a law which is primarily designed to apply apartheid.

It has been pointed out many times in these columns that elections are not won by Opposition parties that give the impression of being emasculated versions of the party in power. If the electorate wants reactionary policies, it will choose them in their pure and undiluted form. If, between now and the general elections, it appears that the United Party has nothing to offer but a watered-down nationalism, whence will its support come? Certainly not from those who habitually vote Nationalist, and certainly not from the thousands of liberals and others who like to know exactly what they are voting for.

If the United Party is to be returned to power next year, as we devoutly hope it will be, its leaders will have to rid their minds of the fear that they would lose support by taking a more unequivocal line. The Group Areas Act, like the Government that introduced it, is not only bad in detail but bad in principle, and the Opposition should say so.

"Daniel Come To Judgment"

THE whole structure of Apartheid crumbles to pieces by the decision given in the Bellville Magistrate Court by Mr. W. J. Vosloo, in the case of Hendrick Bestenbier, a non European Town Councillor. The charge against him was that he stood in the queue reserved for Europeans and thus delayed the work of the Post Office. In finding the accused not guilty and discharging him, the Magistrate said: "The Postmaster-General had the right to divide the post office into two sections, but this division had to be coupled with equality of service."

The actual position is that wherever there is apartheid the service is anything but equal. Invariably the European gets preferential treatment while the non-European is treated niggardly. This is the case on the railways, post offices and everywhere where there is racial differentiation. Let us take the instance of the railways. Practically the whole train including the dining car is reserved for Europeans. One or two coaches for non-Europeans are attached next to the engine. Non-Europeans pay the same fares as do the Europeans but if one would only take the trouble to examine the coaches provided for non-Europeans one would realise what vast difference there is between those coaches and the ones provided for Europeans. But that is not all. The difference in the fares between the first and the second class is almost double but there is hardly any difference between the first and the second class compartments meant for non-Europeans. Moreover the coaches reserved for non Europeans give the appearance of servants quarters, because the bedding boys, sweepers, kitchen boys, all are herded together in the same coach meant for non-European passengers, and they make so much noise in there compartments till late at night that passengers in the adjoining compartments are greatly disturbed. On the Orange Express which is supposed to be air-conditioned, the non Europeans who pay the same fare as the Europeans are not privileged to enjoy the air-conditioned comforts, for all the coaches are air-conditioned but those reserved for non Europeans!

Then take the case of Municipal buses. The new Municipal buses in Durban, where non-Europeans are supposed to occupy only a certain number of the rear seats on the top deck, the seats meant for non Europeans are uncushioned though the fare is of course the same.

On the railway stations there are separate waiting rooms for Europeans and non-Europeans but the distinction is very marked in respect of comforts and conveniences.

And generally speaking though the non-Europeans are subjected to the same rates and taxes where is there equality of treatment in the matter of providing amenities of any kind for the non-Europeans?

The Magistrate Mr. Vosloo has touched the very core of the whole question.

If equality of treatment is laid stress upon, as indeed it should, then Apartheid will be found impracticable. Apartheid and equality can never go together. Apartheid owes its birth to a sense of inequality. The White ruler thinks that the Black man can never be his equal and that has brought about this racial distinction. Now if the non-Europeans are to be afforded equal treatment the whole mental attitude of the White rulers will have to change and Apartheid will become a thing of the past. Mr. Vosloo's decision is therefore like "Daniel come to judgment."

Timely Call By The Bishop

THE Bishop of Natal, the Rt. Rev. T. G. V. Inman's speech in Maritzburg, last week, urging the imperative need for a new approach to the burning question of inter racial relationships in this country, has come none too soon. We have not the least doubt that the time has come when a stop must be put to the dangerously reactionary policy of the present Government pursued in the name of South Africa. There is such an unending stream of harsh and unjust legislation against the non-Europeans that it is almost impossible for the man-in-the-street to keep pace with it. It is only adding fuel to the fire that is raging today and

is threatening to ruin this fair land. We are no advocates of extremism yet if there is a firm determination on the part of the injured to refuse to submit to what they consider and the whole civilised world considers evil and to sacrifice their very lives without retaliating, we would certainly not call that extremisim and we would deem it our duty to encourage them in their laudable step. It must be realised that extremisim is on the side of the oppresor, who in the present case is the Government, and the voices we hear from the oppressed, however biting they may appear to the ear, are the wails of the oppressed under the oppressor's hammer. You cannot, you must not, you dare not ignore them or treat them with contempt. You must take account of them and seek a remedy to stop them. A remedy has very wisely been suggested by Bishop Inman. The church has spoken. It is for the intelligentsia to respond. The time has come for the White intelligentsia to shake off their lathargy and to bestir themselves and to act not rashly but intelligently and wisely in the true Christian spirit. It is not too late yet, but the time is flying and something must be done before it gets too late. If the oppressed people are genuinly given bread and not stone we have not the least doubt that they will be found amenable to reason. What is required is honesty, truthfulness and sincerity, which seem to be a rarity in the present world and which is the cause of all its troubles.

NOTES

Post Office Apartheid Breaks Down

Hendrik Bestenbier, a non-European Town Councillor of Good ood (Capetown) was found not guilty in the Bellville Magistrate's Court last week of obstructing the course of business at the Elsies River Post Office on November 28. Bestenbier was charged alternatively with delaying an officer of the Post Office in the execution of his duties. Evidence was given that Bestenbier stood in the queue reserved for Europeans and held up business for about 20 minutes in that section. Bestenbier admitted standing in the European queue, but said the regulations relating to separate facilities in Elsies River Post Office were unreasonable in their operation as non-Europeans outnumbered Europeans by far in that district, and so were invalid. The Magistrate, Mr. W. J. Voosloo, said in his verdict: "Bestenbier has admitted that he caused the disturbance, and that this resulted in an obstruction. If the matter had rested there, he would have been found guilty. But Bestenbier said he had had the right to do so, as he had to wait for a very long time at the non-European counter, and that the regulations were therefore invalid as they did not operate equally for Europeans and non-Europeans. If he can prove this and shifts the onus, he is entitled to his discharge." The Postmaster-General, said Mr. Vosloo had the right to divide the post office into two sections, but this division had to be coupled with the equality of service. Mr. Vosloo said that, after taking all the factors into consideration, the Court came to the conclusion that the European section at Elsies River Post Office received more favonrable consideration than the non-European section. The Magistrate added: "That, to my mind means that Bestenbier has discharged the onus that rested on him, which entitled him to be served at the European counter."—Sapa.

Died With World War II

The Bishop of Natal, the Rt Rev. Vernon Inman, had the "utmost respect" for the sencerity of followers of apartheid, even if he could not respect their point of view. He told the Maritzburg City Parliament that apartheid died with World War II, and could only be regarded as an interim measure in South Africa's non-European policy The Bishop moved that, "subject to an agreed educational loading, the time had come to extend the common roll franchise to all citizens of the Union" Appealing for a "middle way," he said the application of more leftist theories to the non-European problem might be more dangerous than apartheid. Democracy could only work in a perfect civilisation, and many non-Europeans in the Union were still barbarians. To talk of non-Europeans as slaves was nonsense. The lot of non-Europeans in South Africa compared favourably with that of ordinary people in some of the countries which criticised the Union. Nevertheless, he said, non-Europeans must be given the right to achieve that high standard of civilisation if they were prepared to work for it. The present regime did not provide non-Europeans with that outlet. Supporters of apartheid pursued their policy out of a fear of Europeans being swamped, but apartheid could only deepen that fear, he said. Bishop Inman called for the attainment of Standard VIII as the minimum educational qualification for granting the franchise to non-Europeans. That would still ensure that 95 per cent of the electorate was European.

The Deal With Malan

A recent issue of the 'New Stateman and Nation' states. It 'is an ironical and unpleasant fact that growing condemnation of South African racialism by people of all parties in this country, far from being reflected in the attitude of His Majesty's Government, has been accompanied by even warmer relations between British and South Africa. At Lake Success the British Government supported the South African case in South-West Africa; the British delegate was one of those who voted against Michael Scott's being heard. In Bechuanaland the Minister for Commonwealth Relations bowed to White prejudice by refusing to permit Seretse and Ruth Khama to reside there. On this showing it seems doubtful even whether Britain will for much longer refuse to hand over the three High Commission Territories to South Africa. The reason for the British attitude were always thought to be connected with the problem of "African defence," and especially with "Middle Eastern defence." The South Africans, it was said, were being asked by London to send troops to the Middle East; in return for this, London would make no difficulties over "Native policy." Major General du Toit, the Chief of the South African General Staff, now gives chapter and verse. Speaking in Johannesburg General du Toit said that South Africa had now been assigned "her part in the Middle East." She was better prepared for a major war than at any time in her history; he hoped that she would accept an offer of arms from the United States; meanwhile, "every single detail of organisation has been worked out in complete co-operation with the Allied armies." The goodwill of White South Africans, it seems, is more important to British imperial strategy than the goodwill of the non-White people of Africa. It is a choice which cannot fail of profound and, as we believe, disastrous consequences.

Press Comments On Indian Question

The February issue of 'The British African Review' writes: "On a realistic view, it is obvious that so long as the Government insists on repatriation, as a solution, it is treating the Indians as foreigners and virtually surrendering its rights to regard the problem as a domestic one. If the Government meant business it would recognise the Indians as a permanent section of the population, as they plainly are, and would agree to hold up the operation of the Group Areas Act for a few months. This would bring the parties together. And if the resulting conference were fruitless, it might at least do something to clear the air."

The Prolific Indian

In another interesting editorial note 'The British African Review, writes: Virtually nothing was said at UNO of the most troublesome feature of the problem—the disconcerting fecundity of the Indian. The population of India as a whole is increasing at the rate of over 4,000,000 a year and the Indian in Natal follows suit with a birthrate more than twice as high as that of the Europeans and a much lower death-rate than the teeming bazaars of the East provide as a partial counter-balance. Yet neither Indian statesmen nor Indian representatives in the Union have made any attempt to face up to a situation which holds alarming possibilities for both. True, Dr. Ambedkar, leader of the Scheduled Castes Federation ("scheduled castes" is a euphemism for "untouchables") of India and a former member of Mr. Nehru's cabinet, has recently embodied in his election manifesto a recommendation for birth control propaganda "to check the continual increase in population." But his advocacy will avail little against the solid opposition of the higher castes. In Natal the Indian leaders are too busy with politics to pay attention to a factor which more than any other threatens the peaceful development of their community. They should remember that the rabbit, introduced into Australia as a friend of man, has become enemy No. 1 in that country, simply because of its overwhelming multiplication.

The Ban On Mr. Scott

Commenting on the ban on the en ry in the Union of the Rev. Michael Scott, 'The British African Review' writes: The latest development in the South-West Africa dispute with UNO is that Dr. Donges has declared the the Rev. Michael Scott,

now out of the country, to be a prohibited immigrant, thereby preventing his return to the Union. Assuming that this action is legal we can only regard it as the final bankruptcy of the Government's statesmanship... While the Government continues to affront UNO in every possible way, UNO will pursue the vendetta with equal spirit and with a conviction, added to by every new political ban, that there are skeletons in the Union cupboard. We shall end by not having a friend left in the world. The Minister has not improved matters by professing that the order was based, as is required by the Immigrants Regulation Act, on information received from official sources overseas. We doubt if this will deceive anyone except the dutiful Nationalist Press.—Is it seriously suggested that, in the opinion of the British or any other Government, Mr. Scott is a dangerous Communist or anarchist conspirator, with bombs in his suit case? Whatever the information was, we flatly decline to believe that Mr. Scott is anything worse than a mischief-making busybody. What a pity that our Ministers cannot develope a sense of proportion instead of seeking opportunities for posing as Ajax defying the lightning of UNO!

Kenya African And Indian Support

Prayer meetings and mass processions are being jointly organised in Nairobi and other parts of Kenya by the Kenya African Union and the East African National Congress, to take place on the 6th April, 1952. These meetings and processions will be held "as an expression of support and sympathy for the oppressed people of South Africa in their struggle against Apartheid." This decision, pledging the support of the African and the Indian communities of East Africa, was officially conveyed to the South African Indian Congress in a letter. The African National Congress and the South African Indian Congress resolved at their respective conferences to set aside April 6 as a day of protest, when meetings will be held throughout the country as a prelude to the actual launching of a mass struggle for the repeal of the Pass Laws, the Group Areas Act, the Suppression of Communism Act, the Bantu Authorities Act, the Voters Act, and the policy of Stock Limitation.

Pandit Rishiram

After having successfully completed a very crowded programme at Pietermaritzburg, and at Ladysmith, Pandit Rishiram has now reached Johannesburg. In Maritzburg, among other lectures, Panditji delivered one at the City Hall over which Dr. Malherbe presided. The Hall was fully packed. At Ladysmith Panditji spoke at the Rotary Club and in the evening adderessed a public meeting at the Avalon Theatre. A large number of people representing all sections of the community including many European men and women were present.

INDIA

SHRI NEHRU IN INDIAN PARLIAMENT

ROUNDING off the two day debate on the President's address in the Indian Parliament in New Delhi, Prime Minister Shri Nehru said that the general elections in the country have been a tremendous experience for people. It might, he added, be easy to criticise many things that happened during the elections but it was "generally recognised both in this country and abroad that this tremendous experience (adult franchise) has been a great success."

Referring to foreign affairs the Prime Minister said, "We have not only friends but we are friendly with every country in the world. What is more these countries, big and small, whether they agree or disagree with us on a particular policy look to us with certain respect. It is so because it is recognised that we decide for ourselves and we try to pursue a line of policy which we consider right and not something which is imposed upon us from outside. That has come to be generally recognised and therefore respect for India has grown."

The Prime Minister reiterated that India wanted the Kashmir dispute to be settled peacefully without leaving any trail of bitterness. He said, "We do not propose to impose any decision by bayonet or gun. It is the people who will decide."

Referring to the suggestion for withdrawal of the Kashmir question from the security Council made by certain members Shri Nehru said it was meaningless as India did not go to the Security Council by compulsion of events. She went there voluntarily. Nobody forced her to go. Having gone there and respecting the idea of the world organisation dealing with such matters it was but right that she should remain there even though sometime things happened which she disliked. The Government of India had made it perfectly clear that they were not going to agree to something which was contrary to "our honour, to our commitments to the people of Kashmir or to our own people." Nobody was going to impose such things on India. But short of that "we are going to pursue this to the end however long it may take because the way of peace is always a better and a shorter way however long it may seem and the way of war is certainly longer way and in fact no way at all to solve the problem."

The Prime Minister said, "The fundamental maxim about Kashmir is that the people of Jammu and Kashmir will decide their future. We are not going to decide it by war or any other method of coercion and we will not allow any other power to decide it by coercion or war."

As regards the one third part of Kashmir in the hands of Pakistan Shri Nehru said in law the sovereignty in this part also rested in the present Government of Kashmir. India had stated that quite clearly. She, however, had made it perfectly clear that even in regard to that "we are not going to take to military measures to recover it."

London News Chronicle' On India's Elections

Commenting on the general lections in India the 'London News Chronicle of February 12 says: "The people of that great republic have shown triumphantly that 'democracy is no dark mystery of which western countries alone have the secret.' It can flourish happily on Asian soil... The most significant feature of the elections were orderliness and efficiency of the whole electoral organization... The people showed themselves to be keen and discriminating.. Communal feeling was conspicuous by absence and those who tried to whip it up were routed in voting. The fact that a Muslim candidate should have been elected in an embittered Hindu and Sikh City of Ambala is the most hopeful sign to come out of India since the partition." The paper adds that the results of the election must be regarded as the vote of confidence in Nehru.

Cuticura

ANTISEPTIC
OINTMENT

You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet.

Comforts aching FEET!

552

UMHLATUZANA TOWNSHIP

ANNOUNCEMENT TO THE INDIAN PUBLIC

Determinations have been issued by the Government that all lots for sale in this Township are deemed to have been occupied on the specified date i.e. 30/3/1951, by Indians. The official documents are available for inspection at our Office.

This means that the Indian purchasers can freely occupy and build on the stands they have purchased. Immediate transfer can be given to all Purchasers.

The Local Health Commission & The Public Health Area of Cavendish (under whose control Umhlatuzana Township is at present) and THE NATAL HOUSING BOARD, have been advised that these Determinations have been issued by the Government.

The Township Owners have arranged for further Water Mains to be laid along Chatsworth Main Road, (as far as Lot 934) and Collier Avenue (as far up as Lot 300) making a total of approximately 350 lots which can shortly be supplied direct from Water Mains. Further extensions of Water Mains system will be undertaken from time to time, as necessity arises. The other Township lots will be supplied with water by transport as and when the purchasers build.

The township owners will endeavour to assist all applicants in obtaining building loans, from Natal Housing Board or from private lenders, and when the purchasers have freed their land and taken transfer.

UMHLATUZANA ESTATES (PTY.) LTD.
28-30 Salisbury House,
(First Floor)
Smith Street, DURBAN.
Telephones: 20262 and 21695.

SOUTH AFRICAN INDIAN CONGRESS WRITES TO PRIME MINISTER

THE following letter has been sent by the South African Indian Congress to Dr. D. F. Malan, Prime Minister of the Union. The letter is dated 20th February, 1952, and signed by Dr. Y. M. Dadoo, President and D. U. Mistry and Y. A. Cachalia, jt. hon. secretaries of the Congress:

"Sir,—We, the undersigned, in terms of the resolution adopted at the 20th Conference of the South African Indian Congress held at Johannesburg on the 25th, 26th and 27th January 1952, are enjoined to address you as follows:

"The South African Indian Congress as the representative organisation and mouthpiece of the South African Indian community, has at all times striven to protect and safeguard the interests of the Indian people against discriminatory legislation and to ensure their honourable and legitimate share in the development and progress of the land of their birth and adoption, in common with all sections of the population, both white and non-white. In spite of all its attempts, however, the position of the Indians together with the rest of the non-European people has been rendered intolerable by the discriminatory laws of the country. Indeed, their position had become so precarious by the passing of the Asiatic Land Tenure Act of 1946 that the South African Indian Congress had no alternative but to embark on a Passive Resistance struggle as a protest, and to request the Government of India to raise this question at the United Nations Assembly.

"It is to be noted that when a change of government took place as a result of the General Elections of 1948, and your government assumed office, the Passive Resistance struggle was suspended and an approach was made to you in your capacity as the Prime Minister for a statement of Government policy.

"This offer, as you may well recollect, was rejected and the Congrees was informed through the Honourable the Minister of the Interior, Dr. Donges, that the Government was not prepared to grant the requested interview. This attitude was no doubt the outcome of the policy of your Party as formulated in its Election Manifesto, which laid the main stress on Apartheid, which meant the compulsory segregation of all non-European national groups into separate compartments or ghettoes, and which specifically stated: "The Party holds the view that Indians are a foreign and outlandish element which is unassimilable. They can never become part of the country and must therefore be treated as an immigrant community. The Party accepts as a basis of its policy the repatriation of as many Indians as possible and proposes a proper investigation into the practicability of such a policy on a large scale in co-operation with India and other countries"

"The Group Areas Act which the Prime Minister has claimed to be the "kernel" of Apartheid, is a law which runs contrary to all the fundamental principles of democracy and of Human Rights. The enforcement of this Act will cause mass uprooting of the non-European people from areas and homes which they have acquired and built through the toil and sweat of many generations. The setting aside of Group Areas will mean to the non-European an end to all progress in every sphere of life. It will bring about economic retrogression and impoverishment with all its concomitant evils of crime and degradation. In so far as the Indian people are concerned, the Act is intended as a means of expelling them from this country, (vide the Joint-Departmental Committee's report on which the Group Areas Act is based). It is to be noted that even at this early stage of its enforcement untold damage has been done to the interests of the people. Their material and economic progress is coming to a halt and immovable properties and homes running into hundreds of thousands of pounds are in the process of being confiscated by the State in terms of the Act. The Minister of the Interior is using dictatorial powers by serving notices on many companies to sell their properties within a specified time failing which the listed properties would be liable to forced sale by the State. Not only are privately owned properties affected but religious and public institutions communally acquired for the welfare of the community have also been served with such notices.

"The Bantu Authorities Act is aimed at denying the African people their rightful role in the affairs of the country and rendering them ineffective as a political force. The purpose of the Act in granting controlled powers to the chiefs is to split up the African people into tribal groups which could be effectively brought under rigid State control.

"The purpose of the Suppression of Communism Act is to suppress the fundamental rights of the South African people to organise, to criticise and to express by written or spoken word, their opposition to any aspect of Government policy which they consider repugnant and anti-democratic. The way in which the arbitrary powers vested in the Minister of Justice have been used to attack the freedom of speech and of the press is already evident by the attempt to unseat a Member of Parliament and a Member of the Cape Provincial Council who were constitutionally elected to their offices, and by the Minister's threat to suppress the 'Guardian' Newspaper. It is apparent that this Act is intended to crush the activities of all democratic organisations and trade unions which are opposed to the Apartheid and anti democratic policies of your Government.

"The Separate Representation of Voters' Act is yet another Apartheid measure which is depriving the Coloured voters of whatever limited franchise rights and effectiveness they possessed.

"This brief summary of some of the main Apartheid measures placed on the Statute Book by your Government will suffice to show that Apartheid is primarily intended for the complete suppression of the non-European people so as to procure an unlimited supply of cheap labour. With this purpose in mind the Government is endeavouring to divide forcibly the population of our country into separate racial groups and tribes. The policy of Apartheid is anti-democratic, reactionary and contrary to the laws of natural development of history and can only be imposed by means of Fascist tyranny and unrestrained dictatorship. Indeed, not only have the non-European people become the victims of this policy but it has also encroached upon the rights and liberties of the European people as evidenced by State interference with the freedom of individuals to travel abroad, with the freedom of the right of parents regarding their children's education, with the freedom of the Press and with the freedom of trade unions to conduct their own affairs.

"It is a fact of history that since your Government came into power it has attempted to impose its Apartheid policy with callous disregard for the feelings of the people and disastrous consequences to the country as a whole. Race relations have reached the most critical stage in our country's history. There has been unbridled incitement of race animosity and prejudice between the different population groups and unremitting race propaganda. There has been a steady increase in the use of violence and intimidation by the police and the occurence of race riots hitherto unknown. There has been a constant tendency to place unlimited and arbitrary powers in the hands of the Ministers, powers which under the provisions of the various laws enacted by your Government are being used to crush the rights and liberties, particularly of the non-European people. There has been continuous impoverishment of the people, with a steep and steady rise in the cost of living, with the brutal enforcement of the Pass Laws, the forcible deprivations of the African peasants of their only wealth, their cattle, and the further enslavement of the urban African population through the Native Laws Amendment Bill.

"It was in this rapidly deteriorating situation that the Conference of the African National Congress resolved to adopt a plan of action to obtain the repeal of the Group Areas Act, the Bantu Authorities Act, the Suppression of Communism Act, the Separate Representation of Voters' Act, the Pass Laws and Regulations for the culling of cattle as an immediate step to lessen the burden of oppression of the non-European people and to save our country from the catastrophe of national chaos and ever-widening conflicts. This plan of action was endorsed by the Conference of the South African Indian Congress which met in Johannesburg on January 25th, 26th and 27th 1952. In terms of this decision we have been instructed to convey to you the full support of the South African Indian Congress to the call made upon your Government by the African National Congress for the repeal of the above-mentioned Acts, failing which the South African Indian Congress will participate with the African National Congress in holding protest meetings and demonstrations on the 6th day of April 1952, as a prelude to the implementation of the Plan for the Defiance of Unjust Laws.

"It is with abiding faith and calm confidence in the truth and justice of our cause and firm conviction in democratic ideals and principles that we made this supporting call notwithstanding the contents of your reply to the letter of the African National Congress.

"We solemnly affirm that the Indian community of South Africa is South African and that it shall live and work for the progress and prosperity of the country on the principles of equality of rights and opportunities for all sections of our population, irrespective of race, sex, colour or creed, and that it shall continue its firm alliance with the national organisations of the non-European people and all democracy-loving Europeans in the struggle for a Free and Democratic South Africa.

"We unhesitatingly and empha-

ically state that our struggle is not directed against any national group, that we bear malice or ill-will to none and that our struggle is solely against unjust laws.

The Indian people in South Africa bear the proud inheritance of the precepts and example of Mahatma Gandhi, of devotion to the cause of righteousness and truth, of courage and determination in the prosecution of peaceful struggles against injustice and oppression.

The non-European peoples cannot allow their own destruction by accepting Apartheid — it would be a crime against man. Our ideal is clear, our duty defined, our efforts peaceful and our resolve not to succumb to the evils of Apartheid unfaltering. In this historic era of greater democracy and of independence of peoples both large and small, we in South Africa too, are giving expression to the natural freedom urge and democratic rights of the people — for therein lies the true Pad van Suid Afrika.

In the interest of Peace, Humanity and the future well being of our country and of our peoples, we expect that unbiased justice will prevail and that laws which offend the dignity of Man and retard the progress of South Africa will be repealed.

WHEN U.P. RETURNS TO POWER

MR. J. G. N. STRAUSS, Leader of the Opposition has made a Press statement that when the United Party returns to power at the forthcoming General Election it will amend the Group Areas Act to make it "workable" and "equitable." Unless the Nationalist Government introduced this session the amendments the United Party believed were necessary, the United Party would enact, among other things, the following:

(1) Provision for full compensation for all whose rights of ownership or occupation were interfered with in the public interest under the Act;

(2) Placing on the Government the responsibility for providing suitable alternative accommodation before people were removed from premises previously lawfully occupied by them;

(3) Powers of public acquisition, after proper inquiry, with the right of aribitation;

(4 Repeal of the provision that inspectors may without warrants, enter any premises at any time of the day or night; and

Mr. Strauss said it was merely malicious Nationalist propaganda that the United Party opposed the Group Areas Act when it was introduced in 1949, and that the United Party stated they would rescind it.

"The truth is that the United Party fought in the Assembly and Senate, with a measure of success, to amend the Act to make it equitable and workable. The United Party will enact the amendments still necessary to achieve those objects."

Point by point, practical study of the application of the Group Areas Act proved the correctness of the attitude taken by the United Party in 1949, namely that:

(1) Compulsory provision might be found to be necessary, but compulsion should be used only as a last resort;

(2) Where property rights were disturbed, due compensation was imperative; and

(3) Far better that the State provide the funds and facilities for alternative accommodation when race groups tended to segregate themselves voluntarily, as was effectively demonstrated in Port Elizabeth, the Cape Flats and elsewhere.

"One of many illustrations which underline the correctness of our approach is clearly revealed in the race-zoning reports prepared by the Durban City Council," said Mr. Strauss.

"They reached the conclusion, stressed in vain by the United Party in Parliament, that the most important practical issue in race zoning is: Where will the people go who are now zoned in areas zoned for another race, and how will they re establish themselves?

"Effective implementation of the Group Areas Act must go even further than providing alternative accommodation. It should strive to make the alternative accommodation so attractive that people will voluntarily seek to go to it."

On the question of the necessity to create means whereby people deprived of their homes should be compensated, the attitude of the United Party was equally vindicated by the Durban report.

It stated that "the Act does not make provision for an adjustment in those cases, where the race which is qualified to buy a property does not place the same value upon it as the race which presently owns it—small wattle and daub Native houses or an Indian temple have little value or no value at all to Europeans. Instances may arise where European property ownerst will also fail to obtain appropriate prices."

The United Party, said Mr. Strauss, would not permit the poorest, or any group, in the population to suffer hardships.

The most appalling defect in the present administration of the Act was that the Group Area plans were being framed in slipshod fashion and not by advanced town planners, assisted by economists and businessmen who could gauge potentialties.

The constructive machinary for housing and regional planning created by the United Party, and to be put into operation by the party when it returned to power, its policy of laying out attractive townships, a readiness to consult with the people, and the use of compulsion only as a last resort, would secure residential segregation smoothly and economically for the vast urban expansion that must occur.

PANDIT RISHIRAM ON INDIA'S PROGRESS

(From Our Johannesburg Correspondent)

"INDIA has blossomed forth into vigorous youth out of the exhaustion of old age and is on the march of progress. With one political voice, one culture and one language, she commands a unique position unknown in her history of past two thousand years," said Pandit Rishiram at a reception in his honour, organised by the Transvaal Hindu Seva Samaj, at Gandhi Hall, Johannesburg, on the evening of February 21.

Pandit Rishiram added that India's idealism had created a great impression on the minds of the people…refused to accept the free gift of American food, as it involved the principle of neutrality in power politics. It influenced the British Commonwealth of Nations to accept the Republican India as its member.

The noted lecturer believed that India had progressed tremendously after the transfer of power. Untouchability and landlordism had been gradually disappearing. It had carried on without the efficient British Indian Civil Service. Despite the food shortage, not one Indian has been allowed to die of hunger.

Pandit Rishiram stressed the point that partition was in the best interests of the nation. India was of one mind and free to mould its future. Post-partition problems had arisen, but they will be amicably settled with the passage of time.

He stood there, he said, as a representative of Free India, which demanded no exclusive privileges for Indians abroad, but wished to protest if they were racially discriminated. India represented a culture and the roots of culture were in India. Tree of Indian culture had grown sky-high and Indian children represented the fruit and flower of the tree.

Mr. Z. V. Parekh, President of the Transvaal Hindu Seva Samaj, presided.

The Gandhi Hall was crowded, and the function commenced with prayers and a welcome song sung by members of the Gandhi Kumarika Mandal.

Pandit Rishiram's ten-day lecture programme in Johannesburg includes a series of lectures on Indian outlook on world problems before European, African and Indian bodies

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

Bankers: BARCLAYS BANK (D. C. & O.)

Partners:
C. C. PATEL
L. B. PATEL
S. K. PATEL

L. S. & COMPANY
PHONE 429

Branches: P.O. Box 83, BROKEN HILL
P.O. Box 89, LUANSHYA
Telegrams and Cables: "CLOTHING"
P.O. BOX 93,
NDOLA,
N. RHODESIA

WHOLESALE MERCHANTS AND CLOTHING MANUFACTURERS

JOHN NEVIN SAYRE

JOHN NEVIN SAYRE, B.D., of New York City, is chairman of the International Fellowship of Reconciliation, a Minister of the Protestant Episcopal Church, and a world traveller and lecturer who has twice circled the globe. He and his wife Kathleen Sayre, expect to visit South Africa in April and May 1952 at the invitation of the South African branch of the International Fellowship of Reconciliation. He is a brother of the Hon. Francis B. Sayre, who was formerly U.S. High Commissioner of the Philippine Island.

John Navin Sayre, B.D.

John Nevin Sayre was born in Bethlehem, Pennsylvania, February 4, 1884, was educated at Hill School, Lawrenceville, and Princeton University and trained for the Ministry at Union Theological Seminary, New York, and the Episcopal Divinity School of Cambridge, Massachusetts. He has been an Instructor of Biblical Literature at Princeton University and General Secretary of the Student Christian Associations at Williams College and Princeton. He was Rector of Christ Church at Suffern, New York, for several years.

After the end of the First World War Mr. Sayre decided to throw his life into the waging of peace. For the past thirty years he has been on the staff of the Fellowship of Reconciliation in the United States and since 1932 he has been Chairman of the International Fellowship of Reconciliation which has branches in 25 nations.

Mr. Sayre has been editor of two monthly magazines, *The World To morrow* and late of *Fellowship.* He was founder and chairman of the *Committee on Militarism in Education,* which sought to prevent the encroachment of the War Department upon Civil educational institutions. From 1935 to 1938 he was President of the National Peace Conference which included in its membership 38 United States' National non-Governmental organisations, concerned with world justice and peace. In 1936 he helped organise Embassies of Reconciliation, the organisation which sponsored visits of George Lansbury, of the British Labour Party, to President Roosevelt, Hitler, Mussolini and Prime Minister of Great Britain, France and other European States in an attempt to avert the Second World War.

In his peace journeys and lecturing Mr. Sayre has visited Europe 18 times, travelled throughout Central and South America, visited Russia twice between the two world wars, and penetrated most parts of the United States.

His last journey round the world was made by air with Mrs. Sayre in 1949-1950 and included visits to Japan, the Philippines Hong kong, Thailand, India, Pakistan, Syria, Egypt, Greece, Italy, Switzerland and Germany. Among the notable persons with whom the Sayres had interviews were the Emperor and Prime Minister of Japan, General Douglas MacArthur, the President of the Philippines, the Prime Minister of Thailand, and the President of India.

Mr. Sayre is a forceful speaker and writer who is convinced that the diminishing returns of war in our century are more evident to more people round the world than ever before in history and also that the increasing returns of co-operation and non-violent measures for the solution of human conflict open a vista of hope for the "One world" of our time. He is especially concerned that religious consciousness and the Christian Churches should throw their spiritual weight into the critical struggle to save the nations from mutual suicide.

Mahatma Gandhi Memorial Fund

We wish to thank an anonymous donor for the donation of £2—2—0 towards the Mahatma Gandhi Memorial Fund.

Stocked by all good Tailors

Albein Serges

and

Beintex Suitings

TRADE ENQUIRIES ONLY

BEINASHOWITZ BROS.

WHOLESALE WOOLLEN MERCHANTS

333 Pine Street, DURBAN.

Box 2689. Tel. Add.: "SUITINGS." Phones: 20063 & 63512.

News Letter From Canada

South Africa's Klu Klux Klan

OUR Correspondent in Vancouver, (Canada) states: "We get very little news of Africa in our papers, but a recent copy of our largest national magazine, MacLeans (February 1) carried a long article, "South Africa's Klu Klux Klan," which I am sure will open the eyes of many Canadians to the problem there. It is a forthright exposure of the Broederbond, of which few people here knew the existence.

• •

We had a very successful festival on January 26 (India Republic Day) and had both East Indians and English Canadian's share in a programme.

We are very pleased that an University Student Raghbir Singh Bazi has just been elected President of the Alma Mater of the University of British Columbia. It is the highest honour accorded to a student and we are very glad to see it given to an East Indian for the first time. There are 14 East Indian Students in our University which has a student body of about 8000.

Wanted Immediately

By the Hindu Young Men's Association, Pietermaritzburg, A Hindu Tamil Teacher for the H.Y.M.A. Free Tamil School, which is conducted during the afternoons of each week day. The applicant should address his application for the post, in the Tamil language, stating age, qualifications, whether married or single, previous experience in teaching, etc. also stating the salary required.

For further particulars apply to:

A. G. Pillay & R. P. Naidoo,
Honorary Joint Secretaries,
P. O. Box 290,
Pietermaritzburg Natal

Our Picture Serial ★ THEY MADE HER A STAR ★

Sally Ross, actress, is engaged by John Bailey, a film director as a stand-in for the star, Magda Frayne. She is Magda's double without Magda's famous dimples. Sally meets again Peter Brett, cameraman, who loves her, proposes, and is accepted. Then Bailey confesses Magda is missing, and persuades Sally to have dimples made by a plastic surgeon and take the star's place temporarily Later, Sally finds a threatening note meant for Magda. Bailey tells the police, begg'ng them to keep quiet about Sally's impersonation of Magda. Peter, meanwhile, thinks Sally has run out on him. That night, a man enters Sally's room, saying he is her—or rather, Magda's, husband!

"Don't tell anyone I'm here! I'm going to stay!" the strange man says. "But you can't!" Sally gasps. "My secretary's in the next room!"

"All right—I'll go. But I want money! Give me all you've got here." He empties her bag. "And remember—mum's the word or else!'

He vanishes, but Lena Bray, the secretary, has heard noises. "I heard a man's voice," she says, her eyes rather suspicious. "Are you all right.?

Sally tells Lena who the man is He's dangerous!" Lena gasps. "His name's Geoff Kroom and he's mixed up with crooks."

Sally tells Bailey, her director, who didn't know Magda was married. I'll inform the police and they'll keep a watch. I'll get the key changed, too."

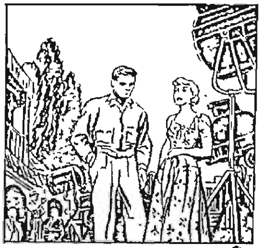

Later, talking to Peter Brett, Sally, as Magda, unable to tell him the truth, has to hear how she had let him down

Sally acquits herself well as "Magda," and John Baily is very pleased with her. During a scene, he is called away to thephone. He comes back looking grave.

After the scene is over, he draws Sally aside. "I've got a shock for you, Sally," he says. "Magda has been found—murdered!" (Continued next week)

Save Money On **FURNITURE**

SPECIAL WHOLESALE DEPARTMENT TO CATER FOR STOREKEEPERS

Write for Price Lists and Illustrations of Factory-made Furniture:

Bedroom Suites, Diningroom Suites, Lounge Suites, Office Furniture, Kitchen Furniture and Occasional Furniture

You can also send Customers to our Showrooms to be served on your behalf or sell to them from our Catalogue which we can supply on application.

SIMPLEX FURNITURE FACTORY

(PTY.) LTD.,

64 Alice Street, DURBAN.

Things In General

Annual General Meeting Of Hindi Shiksha Sangh (Natal)

The Third Annual General Meeting of the Hindi Shiksha Sangh (Natal) was held at the Surat Hindu Association Hall, Victoria Street, Durban, recently when over 60 delegates from the different parts of the province attended. The Hindi schools conducted by twenty-one institutions re-affiliated to the Sangh for the current year. The Secretarial report revealed that the year under review was one of progress in several directions. A new examination styled the "Hindi Prathama" (Std. IV) has been instituted by the Sangh. In all, 228 pupils attending 13 different Hindi schools wrote the examination last year at three centres—Durban, Pietermaritzburg and Ladysmith. In addition to this, 117 students wrote the examinations conducted by the Rashtra Bhasha Samiti, Wardha, India. Parichaya (Std. VI) 5 students gained passes; in Pravesh (Std. V), 35; and in Prarambhik (Std. IV), 47. Five students are under training for the Kovid (Std. X) examination. Under the auspices of the Sangh classes are held daily from 6—7 p.m. at the Mahatma Gandhi Hall, 52 Lorne Street, Durban for the purpose of training Hindi teachers and providing higher education for Hindi students under the able tutorship of Pandit Nardev Vedalankar. The number enrolled this year is 48. Records received from 25 Hindi schools in the province showed that there were 2492 pupils enrolled last year. There was almost an equal number of boys and girls. The Sangh received a monthly grant of £7 8. 0. from the Wardha Samiti, India, for the propagation of Hindi in this country. The treasurer's financial statement, duly audited by Mr. R. Gopaul Singh, indicated a balance of £137 14. 8. The elections for the ensuing year were as follows:—president: Pandit Nardev Vedalankar; vice presidents: Dr. N. P. Desai and Messrs S. L. Singh, M. Ramawtar, F. Sayapal and Baboolal Maharaj; jt. hon. Secretaries: Mr. Sookraj Chotai and pt. B. J. Maharaj; hon. auditor: Mr. R. Gopaulsingh; members of the working Committee: Mrs. I. Debising, pt. S. Jugmohan, pt. S. N. O. Varadacharyulu and Messrs. B. Govind, D. S. Padarath, R. Rambharos, M. Moonoo, P. R. Singh; honorary Members: Messrs. S. R. Naidoo and Kissoon Singh.

The Natal Indian Blind Society

A street collection was recently made in aid of the Natal Indian Blind Society the total proceeds of the collection and stall amounted to £419.

Obituary

The death of A. M. Ephraim at the age of 60, took place on February 9, at his residence at Jawarbar Mansion, Prince Edward Street, Durban. The late Mr. Ephraim was well-known in the teaching profession. He was first appointed teacher in 1909 at the Cato Manor Indian School. For many years he carried on his career as a teacher in New-Castle where he took an active interest in other social and political activities, being an active worker during the great Passive Resistance movement under the leadership of Mahatma Gandhi in 1913. Later he took his residence in Durban where he was teaching at the Depot Road Government Indian School up to the time of his death. He was a prominent member of the Natal Indian Teachers Society. He was cremated at the Cato Manor Crematorium in the presence of large and representative gathering of mourners, and his ashes were buried, according to his desire, in his late mother's grave. He leaves behind six children and a large number of friends and relatives to mourn their sad loss.

• •

The sudden death through heart failure at the age of 42, of Mr. Ismail Moosa, youngest brother of Messrs Aboobaker and Abdulla Moosa, took place at his residence in Commercial Road on Tuesday morning February 19. He was well known in the business circle, being proprietor of Smiles Footwear Establishment in Grey Street. He was born in Durban on May 7, 1910. He was married to the only daughter of Haji Ismail Aboobaker Javeri of Durban. He took a keen interest in social and other activities and by his amiable nature was much liked by all those who knew him. He was buried at the Muslim cemetary the same day in the presence of a large and representative gathering of mourners. He leaves behind his young widow and a fifteen month's old baby, two brothers and a large family to mourn their sad loss.

SWEETMEATS

Pure Wholesome Healthy

★ APPETISING—

★ DISTINCTIVENESS of Flavour.

★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.

★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.

★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy any where in SOUTH AFRICA.

અમે દરેક જાતની મીઠાઈઓ બનાવીએ છીએ

બહાર ગામના ઓર્ડરોને સંભાળથી તાકીદનું ધ્યાન આપીએ છીએ.

★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.

★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

We specialise in:

Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

—By—

Victory V Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets,)

Phone 24965. — — DURBAN.

P.O. Box 96. Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically

See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

107 Prince Edward Street, DURBAN.

Stockists of:—

NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars. Box 96, Durban.

Phone Day 24169 Phone Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths, accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૦ મું—અંક ૮ — શુક્રવાર તા. ૨૯ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૨. — છુટક નકલ પેની.૬

યુનાઈટેડ પાર્ટી અને ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ

ઓપોઝીશનના લીડર મી. જે. જી એન. સ્ટ્રાઉસે યુનાઈટેડ પાર્ટી જો ફરી સત્તામાં આવે તો તે ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટમાં કેવા સુધારા કરશે એ જણાવનારૂં એક અખબારી નિવેદન કર્યું છે. તેના જવાબમાં ફેબ્રુઆરી તા. ૨૩મીના 'નાટાલ વિટનેસ'માં પ્રસિદ્ધ થએલો અગ્રલેખજ અહીં આપવાનું ઉચિત ધારીએ છીએ. તેમાં દર્શાવાયેલા વિચારોને અમે સંપુર્ણપણે ટેકો આપીએ છીએ:

"ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ પ્રત્યેની પોતાની વલણમાં યુનાઈટેડ પાર્ટી બન્ને દુનીયાનો લાભ ઉઠાવવાનો પ્રયત્ન કરી રહેલી જણાય છે. યુનાઈટેડ પાર્ટી જો ફરી સત્તામાં આવે તો તે એ કાયદામાં કેવા સુધારા કરે એ બાબતમાં ઓપોઝીશનના લીડરે કરેલાં નિવેદનની પાછળનો હેતુ એવો જણાય છે કે એક તરફથી કેમ જાણે તે સરકારના ભોગે રાજકીય લાભ ઉઠાવવા માગતી હોય જ્યારે બીજી તરફથી સાથે સાથેજ ડરબનના એમ પી.ઓ જેઓએ એ કાયદા પ્રત્યેની પોતાની પ્રશંસા છુપાવવાનો જરાયે પ્રયત્ન કર્યો નથી, તેઓની લાગણી દુખાવવા નહિં માગતી હોય.

"આ કંઇ સારી વસ્તુ નહિ ગણાય. આ અમે યુનાઈટેડ પાર્ટી પ્રત્યેની કોઈ પણ પ્રકારના વિરોધની ભાવનાથી નથી કહી રહ્યા કેમકે, હાલના રાષ્ટ્રવાદની અવેજીમાં રુઢન કરી સકાય તેવું શક્ય બીજું કશું પણ હોય તો તેજ એક છે. પરંતુ એટલા માટે કહી રહ્યા છીએ મતદારોનું માન જીતવાની ઓપોઝીશનની સંભાવનાઓને આ નીતી નબળી પાડી નાખનારી જણાય છે. મી. સ્ટ્રાઉસે જણાવેલું છે એ રીતે જો કાયદામાં સુધારા કરવામાં આવે તો બેશક હાલના કરતા તે ઘણોજ ઓછો જુલમી અને વધારે વ્યવહારૂ બને. કમનસીબે ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટે હવે આંતરરાષ્ટ્રિય પ્રસિદ્ધિ મેળવી છે અને આફ્રિકાના લગભગ દરેકે દરેક શિક્ષિત બીન-ગોરાને એવી ખાત્રી થઈ ગઇ છે કે તેનો અમલ તેના ગેરલાભમાંજ થશે. યુનાઈટેડ પાર્ટીની સરકાર ગમે તેવા વાજબી સુધારા લાવે–અને વ્યક્તિગત રીતે વિચારતાં તે સારા છે એમ સ્વિકારવું જોઈએ—છતાં જ્યાં સુધી એ કાયદો સદંતર નાબુદ કરવામાં નહિ આવે અને તેની જગ્યાએ વધારે રચનાત્મક કાયદો લાવવામાં નહિ આવે ત્યાં સુધી તેના ટીકાકારોને પુરો સંતોષ થવાનો નથી. એ યાદ રાખવું જોઈએ કે ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટને એપાર્ટહેડનો પાયો ગણવામાં આવ્યો છે અને તેની વ્યક્તિગત કલમોમાં ગમે તેવો ફેરફાર કરવામાં આવે તો પણ તેને એવોજ ગણવામાં આવશે. યુનાઇટેડ પાર્ટીની સરકારની ઈચ્છા કદાચ એ કાયદાને એવો બનાવવાની હોય કે તે "યુદ્ધ પછીની પ્રગણાવાર ખીલવણી"ની પોતાની નીતી આગળ વધારી શકે, પરંતુ એ કાયદાના મોટા ભાગના વિરોધીઓને એ ખુલાસાથી કશો સંતોષ નહિ થાય. નેશનલીસ્ટ સરકારના અમુક કાયદા એટલા પંકાઈ ગયેલા છે અને લાગણીઓ એટલી ઉશ્કેરી મુકેલી છે કે તેમાં ગમે તેવા સારા અને શુભનિષ્ઠાથી થએલા સુધારાથી પણ કશું નહિ વળે. સંપુર્ણતઃ રદબાતલ થાય તોજ સંતોષ થશે. અમે માનીએ છીએ કે ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ એવા કાયદાઓમાનો એક છે

"પ્રગણાવાર ખીલવણી" (રીજનલ ડીવેલપમેન્ટ) તેના પ્રસ્તુત અર્થમાં એપાર્ટહેડનુંજ એક વધારે સભ્ય નામ છે, અથવા તો તેમ નથી. જો હોય તો યુનાઈટેડ પાર્ટીને સ્વિકાર્યેજ છુટકો છે કે એ ઍપાર્ટહેડને તે સંમત છે. જો ન હોય તો એ પાર્ટીએ બતાવી આપવું જોઈએ કે કઈ રીતે તે સંમત નથી. અને જો કાયદાનો મુળ હેતુજ એપાર્ટહેડ અમલમાં મુકવાનો છે તેની સાથે રમત કરવાથી તે બતાવી નહિજ શકે.

આ, કટારોમાં અમે અનેકવાર જણાવી ચુકયા છીએ કે જો ઓપોઝીશન પક્ષોની એવી છાપ પડતી હોય કે સત્તા ધરાવનાર પક્ષનું તે ઉતરતી કોટીનું સ્વરૂપજ છે, તેના પક્ષેથી ચુંટણીઓ જીતી શકાતી નથી. મતદારોને જો પ્રત્યાઘાતી નીતીજ જોઈતી હશે તો તેઓ તેના શુદ્ધ સ્વરૂપમાંજ તેની પસંદગી કરશે. સામાન્ય ચુંટણી થાય તેના વચગાળાના વખતમાં જો એવું જણાશે કે યુનાઈટેડ પાર્ટીની પાસે ઉતરતી કોટીની નેશનલીસ્ટ પાર્ટીની નીતી સિવાય બીજું કશું આપવાનું નથી, તો પછી તેને ટેકો કયાંથી મળશે? જેઓ નેશનલીસ્ટ પાર્ટીનેજ મત આપવાને ટેવાયેલા છે તેઓની પાસેથી તો નહિજ મળે, અને હજારો ઉદારમતવાદીઓ તેમજ બીજાઓ જેઓ કોને મત આપવો તેની ચોકસ ખાત્રી કરવા માગે છે, તેઓની પાસેથી તો ખાચીતજ નહિ મળે.

"આવતે વર્ષે જો યુનાઈટેડ પાર્ટી ફરી સત્તામાં આવનાર હોય, અને અમે સહૃદય આશા રાખીએ છીએ કે તે આવે, તો તેના નેતાઓએ પોતાના દિલમાંથી એ ભય કાઢીજ નાખવો જોઇએ કે વધારે દ્રઢ માર્ગ લેવાથી તેઓ ટેકો ગુમાવી બેસશે. ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ તેમજ એ કાયદો લાવનાર સરકારમાં માત્ર મુદ્દાભેદથી પરંતુ સિદ્ધાંતભેદ રહેલો છે, અને ઓપોઝીશને એ વસ્તુ ચોકસપણે જાહેર કરી દેવી જોઈએ

એપાર્ટહેડ ઉપર અગત્યનો ચુકાદો

બીન-ગોરા ટાઉન કાઉન્સીલર હેન્ડ્રીક બેસ્ટનબીયરના કેસમાં બેલવીલ કોર્ટમાં મેજીસ્ટ્રેટ મી. ડબલ્યુ. જે. વોસલુએ આપેલો ચુકાદો એપાર્ટહેડની આખી ઇમારતના ભુક્કા ઉડાવી દેનારો છે. બેસ્ટનબીયર સામેનો આરોપ એ હતો કે તે પોસ્ટ ઓફીસમાં યુરોપીયનોની કયુમાં ઉભા હતા અને તેથી પોસ્ટ ઓફીસના કામમાં હરકત કરી હતી. આરોપીને બીન-ગુનેગાર ઠરાવી છોડી મુકતાં મેજીસ્ટ્રેટે કહ્યું કે: "પોસ્ટ માસ્ટર જનરલને પોસ્ટ ઓફીસના બે ભાગ પાડવાનો હક છે પરંતુ તેની સાથે સરવીસ પણ સમાન આપવાને તે બંધાએલા છે."

હકીકત એવી છે કે જ્યાં જ્યાં એપાર્ટહેડ છે ત્યાં સર્વીસ અસમાનજ હોય છે. મોટે ભાગે યુરોપીયનોનેજ ખાસ ધ્યાન અપાય છે અને નોન-યુરોપીયનો પ્રત્યે તુચ્છકારથી અને બેપરવાઇથી વર્તવામાં આવે છે. આ વસ્તુ રેલવે, પોસ્ટ ઓફીસ અને જ્યાં જ્યાં જાતીભેદ પાડવામાં આવેલો છે તે દરેક સ્થળોમાં આ સ્થિતિ છે. રેલવેનોજ દાખલો લઇએ. લગભગ આખી ટ્રેન, ડાઇનીંગ કાર સહીત, યુરોપીયનોને માટેજ ખાસ હોય છે. નોન-યુરોપીયનો માટે છેક એનજીનની સાથે એક કે બે ગાડીઓ જોડવામાં આવેલી હોય છે. નોન-યુરોપીયનો ભાડાં યુરોપીયનો જેટલાંજ ભરે છે પરંતુ નોન યુરોપીયનો માટે રાખવામાં આવેલી ગાડીઓ અને યુરોપીયનો માટે રાખવામાં આવેલી ગાડીઓ વચ્ચે કેટલો તફાવત રહેલો છે એ તો જો કોઇ નોન-યુરોપીયનોની ગાડીઓ તપાસવાની જરા તસ્દી લે તોજ ખબર પડે. પરંતુ એટલુંજ નથી. પહેલા વર્ગ અને બીજા વર્ગના ભાડાં વચ્ચે લગભગ બેવડો તફાવત હોય છે. પરંતુ નોન-યુરોપીયનોના ડબામાં પહેલા અને બીજા વર્ગમાં ભાગ્યેજ કશો તફાવત હોય છે. વળી નોન-યુરોપીયનો માટે રાખવામાં આવેલી ગાડીઓ કેમ જાણે રેલવેના નોકરોનીજ ન હોય એવો દેખાવ આપે છે. કારણ બેડીંગ બોયો, ઝાડુ મારનારાઓ, કીચન બોયો એ સઘળાજ નોન-યુરોપીયનોની ગાડીમાં ગોંધાય છે અને મોડી રાત સુધી એટલો ઘોંઘાટ કરી મુકે છે કે ઉતારૂઓને ઘણી અડચણ ભોગવવી પડે છે. વળી ઓરેંજ એકસપ્રેસ, જે ખાસ એરકન્ડીશન્ડ હોય છે તેમાં નોન-યુરોપીયનો યુરોપીયનોના જેટલુંજ ભાડું ભરે છે પરંતુ નોન-યુરોપીયનો એરકન્ડીશનની સગવડો ભોગવી શકતા નથી. કેમકે આખી ટ્રેન એરકન્ડીશન્ડ હોય છે પરંતુ તેઓના જ ડબાને તેમાંથી બાતલ રાખવામાં આવે છે.

પછી મ્યુનીસીપલ બસોનો દાખલો લઇએ. ડરબનમાં નવી મ્યુનીસીપલ બસો થઈ છે તેમાં નોન-યુરોપીયનો ઉપલા માળની અમુક પાછળનીજ કેટલીક બેઠકોનો ઉપયોગ કરી શકે છે. નોન-યુરોપીયનોના ઉપયોગની બેઠકો પર ગાદી લગાડવામાં આવેલી નથી જો કે ભાડું તો તેઓ સરખુંજ ભરતા હોય છે.

એ ઉપરાંત રેલવે સ્ટેશનોપર યુરોપીયનો અને નોન-યુરોપીયનો માટે વેટીંગ રૂમો જુદાજુદા રાખવામાં આવેલા હોય છે પરંતુ સુખ સગવડોની બાબતમાં બન્ને વચ્ચે એટલો મોટો ભેદ રહેલો છે કે જે સ્હેજે નજરે આવ્યા વિના ન રહે.

વળી સામાન્ય રીતે જોઇએ તો નોન-યુરોપીયનો યુરોપીયનોની સમાન કરો ભરતા હોય છે છતાં સુખ સગવડોના સાધનો પુરાં પાડવાની બાબતમાં સમાનતા કયાં બીલકુલ પણ જાળવવામાં આવે છે?

એટલે મેજીસ્ટ્રેટ મી. વોસલુએ તો સવાલના મુળ ઉપર આંગળી મુકી છે. સમાન વર્તાવપર જો ભાર મુકવામાં આવે, અને ખરી રીતે મુકાવો જોઇએ, તો એપાર્ટહેડ અવ્યવહારૂ થઇ પડે. એપાર્ટહેડ અને સમાનતા એ બેનો મેળ બેસી શકેજ નહિ અસમાનતાની ભાવનામાંથીજ એપાર્ટહેડની ઉત્પત્તિ થઇ છે. ગોરા રાજ્યકર્તાને એવું ભાસી ગયું છે કે કાળો માણસ તેને બરોબરીયો કદી થઇ શકેજ નહિ—થવો જોઇએ જ નહિ. હવે જો નોન-યુરોપીયનોને સમાન વર્તણુક આપવાની હોય તો ગોરા રાજ્યકર્તાનું આખું માનસ બદલાવું પડશે. અને તેમ થાય તો એપાર્ટહેડ એક ભૂતકાળનો વિષય થઇ જશે. એટલે મી. વોસલુનો ચુકાદો એવો છે કે તેઓ જાણે ન્યાયના ફિરસ્તાજ આવેલા હોય.

બીશપની સમયસરની હાકલ

નાટાલના બીશપ રાઇટ રેવરન્ડ ટી. જી. વી. ઇનમેને ગયે અઠવાડીયે મેરીટઝબર્ગમાં કરેલાં ભાષણમાં આ દેશમાં આંતર જાતીય સંબંધનો ઉગ્ર સવાલ હાથ ધરવાની કરેલી હાકલ સમયસરની છે. સાઉથ આફ્રિકાને નામે હાલની સરકાર જે ભયંકર પ્રત્યાઘાતી નીતીને અનુસરી રહી છે તેને અટકાવવાનો વખત આવી લાગેલો છે એ વિષે અમને જરાયે સંદેહ નથી. બીન-ગોરાઓ સામે જુલમી અને અન્યાયી કાયદાઓનો એવો અંગત ઘોષ વહી રહ્યો છે કે સાધારણ માણસને તેની મતીએ ચાલવું મુસ્કેલ થઇ પડયું છે. આ સુંદર દેશનો નાશ થઇ જવાનો ભય બતાવનારી સળગી રહેલી આગમાં એ તેલ હોમવા બરોબર છે. અમે ઉષ્ણુવાદને પોષનારા નથી. તેમ છતાં જો જન્મમાયેલા લોકોમાં એવો દૃઢ નિશ્ચય હોય કે જેને તેઓ પાપ ગણે છે અને સુધરેલું જગત જેને પાપ ગણે છે તેને નમવું નહિ અને તેમ કરતાં પોતાનુ સર્વસ્વ અને જાન સુદ્ધાંનો ભોગ આપવો પડે તો તે સામો પ્રહાર કર્યા વિના આપવો તો તેને અમે ઉષ્ણુવાદ નહી ગણીએ અને તેઓના એ પ્રશંસનીય પગલાંને અમે જરૂર ઉત્તેજન આપીએ. એ યાદ રાખવાની જરૂર છે કે આજે ઉષ્ણુવાદ જુલમીના પક્ષે છે, જે પ્રસ્તુત દાખલામા સરકાર છે, અને જુલમના ભોગ થઇ પડેલાઓનો જે અવાજ સંભળાઇ રહ્યો છે તે આપણા કાનને ભલે ગમે તેટલો કર્કશ લાગતો હોય છતાં તે જાલીમના હથોડા નીચેની તેઓની ચીસોજ છે. એ ચીસોની તમે અવગણના નથી કરી શકતા, તેને તુચ્છકારી નથી શકતા, તુચ્છકારવી જોઇએ પણ નહિ. તેને ધ્યાનમાં લેવી જોઇએ અને તેને અટકાવવાના ઇલાજો શોધવા જોઇએ. એ ઇલાજ અત્યંત ડહાપણ ભરેલી રીતે બીશપ ઇનમેને બતાવેલો છે. ખ્રીસ્તી ધર્મ ગુરૂએ પોતાનો અવાજ સંભળાવેલો છે. સુજ્ઞ લોકોએ તે ઝીલવો જોઇએ. ગોરી પ્રજાના સુજ્ઞજનોને માટે તેઓની શીથીલતા દુર કરી દઇ જાગૃત થવાનો અને અવિચારીપણે નહિ પરંતુ બુદ્ધિપુર્વક અને ડહાપણથી ખરી ખ્રીસ્તી ભાવનાથી વર્તવાનો વખત હવે આવી લાગેલો છે. હજુ બહુ અસુરૂં નથી થયું પરંતુ વખત ઉડી રહ્યો છે અને તેને ચુકી જવા પહેલાં કંઇક થવું જોઇએ. કચડાયેલા લોકોને જો સત્ય નિષ્ઠાથી—નેક દાનતથી રોટીજ આપવામાં આવશે અને પથરો આપવામાં નહિ આવે તો અમારી સંપુર્ણ ખાત્રી છે કે તેઓ સહેલાઇથી વળી શકે તેવા છે. ખરી જરૂર પ્રમાણિકતા, સત્ય અને સદ્ભાવનાની છે કે જેની આજની દુનીયામાં ઘણીજ ખોટ છે અને એજ તેની સઘળી તકલીફોનું મુળ છે.

નોંધ અને સમાચાર

પોસ્ટ ઓફીસમાં એપાર્ટહેડની નિષ્ફળતા

હેન્ડ્રીક બેસટનબીયર એ કેપટાઉનના ગુડવુડ પ્રગણાના બીન ગોરા ટાઉન કાઉન્સીલર છે. તેમની સામે નવેમ્બર તા ૨૮મીના ત્યાંની એલીસીસ રીવર પોરટ ઓફીસમાં યુરોપીયન કાઉન્ટરપર ઉભવાનો અને પોરટ ઓફીસના કામમાં હરકત કરવાનો આરોપ મુકાયો હતો. તેમનો મુલતવી રહેલો કેસ ગયે અઠવાડીયે કેપટાઉનની મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટ સમક્ષ આવતાં કાઉન્સીલર બેસ્ટનબીયરે જુબાનીમાં એ કબુલ્યું હતું કે તે યુરોપીયન કયુમાં ઉભા હતા પરંતુ તેમણે કહ્યું કે એલીસીસ રીવર પોરટ ઓફીસમાં જુદી સગવડો માટેના ધારાનો અમલ ગેરવાજી રીતે થાય છે, કારણ બીન-ગોરાની સખ્યા ગોરાના કરતાં ઘણીજ વધારે છે, આથી એ ધારા ખોટા છે.

મેજીસ્ટ્રેટ મી ડબલ્યુ જે. વોરલુએ ચુકાદો આપતાં જણાવ્યું કે બેસ્ટનબીયરે કબુલ કર્યું છે કે તેણે ખલલ પહોંચાડી હતી. જો વાત એટલેથીજ અટકી હોત તો ન ગુનેગાર ઠરત. પરંતુ બેસ્ટનબીયરે વધુમાં કહ્યું કે તેમ કરવાનો તેને હક હતો કેમકે બીન ગોરા કાઉન્ટરપર તેને ઘણીવાર સુધી ઉભા રહેવું પડયું હતું, અને તેથી ધારા ખોટા હતા કેમકે તે ગોરા અને બીન-ગોરાને સમાનપણે લાગુ પાડવામાં આવતા નથી. આ વસ્તુ જો એ પુરવાર કરી શકે તો તે છુટી જઇ શકે છે.

મી. વોરલુએ કહ્યું કે પોરટમાસ્ટર-જનરલને પોરટ ઓફીસના બે ભાગ પાડવાનો હક છે પરંતુ એ સાથે બન્ને ભાગમાં સર્વીસ સમાન આપવાને પણ તે બંધાયેલા છે. મા વોરલુએ જણાવ્યું કે બધી હકીકત ધ્યાનમાં લીધા પછી કોર્ટ એવા નિર્ણયપર આવી છે કે એલસીસ રીવર પોરટ ઓફીસમાં બીન-ગોરાઓને માટેના ભાગ કરતાં ગોરાઓ માટેના ભાગમાં વધારે ધ્યાન દેવામાં આવે છે. તેમણે કહ્યું: મારા મત પ્રમાણે આથી બેસ્ટનબીયર પોતાની ઉપરની જુમ્મેદારીમાંથી છુટી ગયા હતા અને ગોરાની કાઉન્ટરપર જવાનો તેમને હક હતો.

બહુ બાળકો પેદા કરતો હિંદી

'ધી આઉટ આફ્રીકા રીવ્યુ' ફેબ્રુઆરીના અંકમાં લખે છે: હીંદી સવાલની સૌથી વિશેષ પજવનારી બાબત—હિંદીઓ બાળકો બહુ પેદા કરે છે—એ વિષે તો યુનોમાં કશુંજ નહીં કહેવાયું. હીંદમાં વસતી વર્ષના ૪૦ લાખ લેખે વધતી જાય છે અને નાટાલમાં હીંદીઓનું જન્મ પ્રમાણ યુરોપીયનના બમણા કરતાં વધારે છે અને એટલુંજ વધારે મરણ પ્રમાણ છે પરંતુ હીંદનું જન્મ પ્રમાણ તેને પાછું સમતોલ કરનારૂં છે. તેમ છતાં હીંદના મુત્સદ્દિઓ કે યુનીયનમાં તેઓના પ્રતિનિધિઓએ આ પરિસ્થિતિ સુધારવાનો કશો પ્રયત્ન કરેલો જણાતો નથી. ખરૂં છે કે હરિજનોના નેતા ડો. આમ્બેડકરે પોતાના ચુંટણીના જાહેરનામામાં આ ચાલુ વધતી જતી વસતીપર અંકુશ મુકવા સંતતીનીયમનના પ્રચારની ભલામણ કરી હતી. પરંતુ ઉચ્ચવર્ણના મક્કમ વિરોધની આગળ તેનું કશું ચાલી શકશે નહિ. નાટાલમાં હીંદી કોમના નેતાઓ રાજકારણમાં એટલા પડેલા છે કે તેઓની કોમના શાંતીભર્યો વિકાસને બીજી કોઇ પણ વસ્તુના કરતાં આ વધારે જોખમકારક વસ્તુને તેઓ કશું ધ્યાન દેતા નથી. તેઓએ યાદ રાખવું જોઇએ કે ઓસ્ટ્રેલીયામાં માણસના મીત્ર તરીકે દાખલ કરવામાં આવેલું સસલું તેની વસતી અતિશય વધી જવાના કારણે તેને પહેલાં નંબરનું દુસ્મન ગણવામાં આવ્યું છે.

પંડીત ઋષિરામ

મેરીટઝબર્ગ અને લેડીસ્મીથનો કાર્યક્રમ પુરો કરી પંડીત ઋષિરામ જોહાનીસબર્ગ પહોંચી ગયા છે. મેરીટઝબર્ગમાં અન્ય વ્યાખ્યાનો ઉપરાંત એક વ્યાખ્યાન ત્યાંના સીટી હોલમાં આપ્યું છે જે વખતે નાટાલ યુનીવર્સીટીના ડો. મેલહરબેએ પ્રમુખસ્થાન લીધું હતું. હોલ ચીકાર ભરાઇ ગયો હતો. લેડીસ્મીથમાં પંડીતજીએ રોટરી કલબમાં ભાષણ કર્યું હતું અને સાંજે એવલન થીએટરમાં જાહેર સભામાં ભાષણ કર્યું હતું જે વખતે કોમના સઘળા વર્ગોની મોટી સંખ્યા થઇ હતી તેમજ યુરોપીયન ઓ, પુરૂષો પણ સારી સંખ્યામાં હાજર થયા હતા. જોહાનીસબર્ગમાં ગયા રવીવારે પંડીતજીએ ગાંધી હોલમાં વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું. ટ્રાંસવાલ હીંદુ સેવા સમાજના આશ્રય હેઠળ સભા મળી હતી.

કેનીયાના આફ્રીકનો અને હિંદીઓનો ટેકો

કેનીયા-આફ્રિકન યુનીયન અને ઇસ્ટ આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ તરફથી નયરોબી અને કેનીયાના અન્ય ભાગોમાં એપ્રીલ તા. ૬ઠીના પ્રાર્થના સભાઓ અને સામુદાયિક સરઘસો કાઢવાનું ગોઠવવામાં આવી રહ્યું છે. આ સભાઓ અને સરઘસો સાઉથ આફ્રીકાના કચડાયેલા લોકોની એપાર્ટહેડ સામેની લડત પ્રત્યે સહાનુભુતી દર્શાવવા થશે. ઇસ્ટ આફ્રીકાના હીંદીઓ અને આફ્રીકનોના આ ઠરાવની ખબર સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસને કાગળથી કરવામાં આવી છે. આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ અને સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે પોતપોતાની કોન્ફરન્સોમાં તા ૬ઠી એપ્રીલનો દિવસ વિરોધ દિન તરીકે પાળવાનું ઠરાવાયું છે. એ દિવસે પાસના કાયદા, ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ, સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એકટ બાન્ટુ ઓથોરીટીઝ એકટ, વોટર્સ એકટ અને ઢોરોની સંખ્યા મર્યાદીત કરવાની નીતી સામેની સામુદાયિક લડતના પ્રથમ પગલાં તરીકે આખા દેશમાં સભાઓ ભરવામાં આવશે.

બીજા વિશ્વ યુદ્ધ સાથે એપાર્ટહેડનો અંત આવ્યો

ગયે અઠવાડીયે મેરીટઝબર્ગની સીટી પાર્લામેન્ટમાં ભાષણ કરતાં નાટાલના બીશપ રાઇટ રેવરન્ડ વરનન ઇનમેને જણાવ્યું હતું કે એપાર્ટહેડમાં માનનારાઓના દ્રષ્ટિબીંદુ પ્રત્યે જો કે પોતે માન નથી ધરાવી શકતા છતાં તેઓની સદ્ભાવના માટે તેમને પુરેપુરૂં માન છે. તેમણે કહ્યું કે બીજા વિશ્વ યુદ્ધની સાથેજ એપાર્ટહેડનો અંત આવ્યો છે. અને સાઉથ આફ્રીકાની બીન-ગોરાઓ પ્રત્યેની નીતીમાં તે એક વચગાળાના પગલાં તરીકેજ ગણી શકાય. બીશપે ઠરાવ મુકયો કે

"એ વખત આવેલો છે કે જ્યારે કેળવણીના અમુક સ્વિકારાયેલા ધોરણની લાયકાત સાથે યુનીયનના સઘળા નાગરીકોને સામાન્ય મત પત્રકપર મતાધિકાર આપવામાં આવવો જોઇએ." એક વચલો માર્ગ શોધી કાઢવાનું સુચવતાં તેમણે કહ્યું કે ઉષ્ણુવાદીઓના સિદ્ધાંતો બીન-ગોરા સવાલને લાગુ પાડવા એ એપાર્ટહેડના કરતાં પણ વધારે જોખમકારક થઈ પડશે. તેમણે કહ્યું, લોકશાસન નિષ્કલંક સુધારામાંજ કામ કરી શકે અને યુનીયનના ઘણા બીન-ગોરા હજુ જંગલી દશામાં છે. તેમણે કહ્યું, બીન-ગોરાઓ ગુલામો હોવાની વાતો કરવી એ મુર્ખાઇ છે. યુનીયનની ટીકા કરનાર કેટલાક દેશોમાં સાધારણ જન સમાજની સ્થિતિ છે તેના કરતાં સાઉથ આફ્રીકાના બીન-ગોરાઓની સ્થિતિ વધારે સારી છે. બીશપે કહ્યું, તેમ છતાં બીન-ગોરાઓને સુધારાના ઉચ્ચ ધોરણે પહોંચવાનો હક આપવામાં આવવો જોઇએ જો તેઓ એ ધોરણે પહોંચવાની મહેનત લેવા તઇયાર હોય તો. હાલની સરકાર બીન-ગોરાઓને એ તક નથી આપતી. એપાર્ટહેડને ટેકો આપનારાઓ પોતાની નીતીને એ ભયથી વળગી રહ્યા છે કે યુરોપીયનોને બીન-ગોરાઓ ઢાંકી દેશે. પરંતુ એપાર્ટહેડથી તો એ ભય વધારે-ઉંડો થશે. બીશપ ઇનમેને બીન-ગોરાઓને માટે મતાધિકારની ઓછામાં ઓછી લાયકાત તરીકે આઠમા ધોરણની સુચના અને જણાવ્યું કે કરી એ લાયકાત ઠરાવવામાં આવે તો પણ યુરોપીયન મતાધિકારીઓને પંચાણુ ટકાની બહુમતી રહે.

યુનાઈટેડ પાર્ટી ફરી સત્તામાં આવશે ત્યારે

એપોઝીશનના લીડર મી. જે. જી. એન. સ્ટ્રાઉસે એક અખબારી નિવેદન કર્યું છે કે આવતી સામાન્ય ચુંટણીમાં યુનાઇટેડ પાર્ટી ફરી સતામાં આવશે ત્યારે ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટમાં તે એવા સુધારા કરશે કે જે "કામ કરી શકે" એવા હશે અને "ન્યાયી" હશે. તેમણે કહ્યું કે યુનાઇટેડ પાર્ટી જેને આવશ્યક ગણે છે એવા સુધારા જો નેશનલીસ્ટ પાર્ટી તરફથી પાર્લામેન્ટની હાલની બેઠકમાં લાવવામાં નહિ આવે તો યુનાઇટેડ પાર્ટી બીજી વસ્તુઓ ઉપરાંત નીચે પ્રમાણે કાયદામાં સુધારા કરશે:

(૧) "કાયદાની રૂએ જાહેર હિતને ખાતર જેઓના માલીકીના અને વસવાટના હકોમાં દખલ કરવામાં આવશે તેઓને પુરો બદલો આપવાની સગવડ કરવામાં આવશે.

(૨) જે સ્થળોમાં લોકો કાયદેસર વસવાટ કરી રહ્યા હશે તે સ્થળોમાંથી તેઓને કાઢવામાં આવ્યા પહેલાં તેઓને માટે તેની અવેજીમાં બીજી યોગ્ય સગવડ પુરી પાડવાની જવાબદારી સરકારની ઉપર રહેશે.

(૩) પુરી તપાસ કર્યા પછી મીલ્કતની જાહેર માલીકી મેળવવાની સત્તા. પરંતુ પંચાયતનો હક આપવામાં આવશે.

(૪) દિવસના કે રાતના કોઇ પણ વખતે વગર વોરન્ટે કોઇ પણ મકાનમાં દાખલ થવાની ઇન્સપેક્ટરોને આપવામાં આવેલી સત્તા રદ કરવામાં આવશે.

(૫) પ્રધાનના હાથમાં આવેલી બહોળી સત્તાઓપર અંકુશ મુકવામાં આવશે જેથી તેનાપર પાર્લામેન્ટનો અંકુશ રહે.

મી. સ્ટ્રાઉસે જણાવ્યું કે ૧૯૪૯માં જ્યારે ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટ દાખલ કરવામાં આવ્યો ત્યારે યુનાઇટેડ પાર્ટીએ એવું કહ્યું હતું કે સે તેને રદ કરશે એ વાત નેશનલીસ્ટોએ દ્વેશીલા પ્રચાર અર્થે ખોટી ફેલાવી હતી.

ખરી હકીકત એ છે કે યુનાઇટેડ પાર્ટીએ એ કાયદો કામ કરી શકે અને ન્યાયી થાય તેવા એસેમ્બલીમાં તેમજ સેનેટમાં કાયદામાં સુધારા લાવવાની ઝુબેશ ઉઠાવી હતી અને અમુક પ્રમાણમાં સફળતા મેળવી હતી. યુનાઇટેડ પાર્ટી એ હેતુઓ સિદ્ધ કરવાને જરૂરી સુધારાઓ હજુ પણ લાવશે.

ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટના અમલના એક એક મુદ્દાનો વ્યવહારૂ રીતે અભ્યાસ કરતાં માલુમ પડયું હતું કે યુનાઇટેડ પાર્ટીએ ૧૯૪૯માં જે વલણ લીધેલી તેજ ખરી હતી તે એ કે:

(૧) ફરજીયાત પગલાં લેવાનું જરૂરી જણાય, પરંતુ ફરજીયાત પગલાંનો ઉપયોગ છેવટના સાધન તરીકે થવો જોઈએ.

(૨) જ્યાં મીલ્કતોના હકોને આંચ આવની હોય ત્યાં બદલો અવશ્ય અપાવોજ જોઇએ.

(૩) જ્યાં જાતીના અમુક વર્ગો મરજીયાત ઇલાયદા લત્તાઓમાં જવા માંગતા હોય ત્યાં તેઓને જોઇતી સગવડો અને ફન્ડો સરકારે પુરાં પાડવાં વધારે સારૂં ગણાય. તેનો અસરકારક પુરાવો પોર્ટ એલીઝાબેથ અને કેપ ફ્લેટસે આપેલો છે.

મી. સ્ટ્રાઉસે કહ્યું કે અમારી કાર્યપદ્ધતિ ખરી છે એ ડરબન સીટી કાઉન્સીલે જાતીય લત્તાઓ સ્થાપવાને લગતા બહાર પાડેલા રીપોર્ટોપરથી જોઇ શકાય છે. જે વસ્તુ યુનાઇટેડ પાર્ટીએ પાર્લામેન્ટમાં કરવાનો વ્યર્થ પ્રયત્ન કર્યો હતો તે નિર્ણય ડરબન સીટી કાઉન્સીલે કર્યો હતા કે, જાતીય લત્તાઓ સ્થાપવામાં સૌથી અગત્યની વ્યવહારૂ બાબત એ છે કે: જેઓને માટે અમુક લત્તો મુકરર કરવામાં આવેલો હોય તે લત્તામાં હાલ વસી રહેલા લોકોએ કયાં જવું? અને તેઓએ ત્યાં ફરી પાછા સ્થાપિત કેવી રીતે થવું? ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટનો વ્યવહારૂ રીતે અમલ કરવામાં એટલુંજ બસ નથી કે હાલના બદલામાં તેઓને જુદાં સ્થળો પુરાં પાડવાં. એ કરતાં ઘણું વિશેષ થવું જોઇએ. એ જુદાં સ્થળોને એવાં આકર્ષક બનાવવાનો પ્રયત્ન થવો જોઇએ કે જેથી લોકો મરજીયાત ત્યાં જવા આકર્ષાય.

જે લોકોના ઘરો લઇ લેવામાં આવ્યાં હોય તેઓને બદલો આપવાના સાધનો ઉભાં કરવાના સંબંધમાં પણ યુનાઇટેડ પાર્ટીની વલણ ડરબન સીટી કાઉન્સીલના રીપોર્ટમાં બરોબર વ્યકત થઇ છે. તેમાં જણાવ્યું છે કે: અમુક લત્તામાં વસવાટ કરવાનો હક ધરાવનાર તે હક નહિ ધરાવનારની મીલકત ખરીદવા જતાં એ મીલકતની તેને આગલા ધણીના જેટલી નહિ લાગતી હોય તેવા સંજોગોમાં શું કરવું તેની કાયદામાં કશી વ્યવસ્થા કરવામાં નથી આવી. દાખલા તરીકે લાકડાં અને માટીના નેટીવના ઝુંપડાની કે હીંદીનાં મંદીરની યુરોપીયનને કશી જ કીંમત નહિ હોય. એવીજ રીતે યુરોપીયન માલીકીના મકાનની અન્ય જાતીના વર્ગને પણ કીમત ન હોય

મી. સ્ટ્રાઉસે કહ્યું કે યુનાઇટેડ પાર્ટી સૌથી ગરીબ વર્ગને કે કોઈ પણ વર્ગને આવી મુશ્કેલી સહન કરવા નહિ દે.

હાલનો કાયદો અમલમાં મુકવામાં એક સૌથી મોટી દુ:ખદ ખામી એ છે કે ગ્રુપ એરીયાઓની સ્થાપનાની યોજના ઢંગધડા વગરની કરવામાં આવી છે. અનુભવી શહેરની રચના કરનારાઓ તરફથી અર્થ શાસ્ત્રીઓ અને ભવિષ્યનો વિચાર કરી શકનારા વેપારીઓની સલાહ સંમતીથી તે નથી થઇ.

યુનાઇટેડ પાર્ટી અમલમાં આવતાં ટાઉનશીપો બનાવવામાં અને શહેર રચનાઓ કરવામાં લોકોની સલાહ સંમતી છુટથી લેશે અને ફરજીયાત પગલાં છેવટના સાધન તરીકેજ લેશે. અને એ રીતે શહેરોના થઇ રહેલા સ્વાભાવિક વિસ્તારમાં ઇલાયદા વસવાટની યોજના સરળતાથી અને કરકસરથી પાર પાડશે.

યુનીયન પ્રીંટીંગ વર્કસ

(બુક સેલર્સ, સ્ટેશનર્સ અને જનરલ ડીલર્સ)

દરેક જાતના અર્બી, ઉર્દુ, ગુજરાતી, અંગ્રેજી, હીંદી ભાષામાં બધા વિશયના પુસ્તકો-કીતાબો-કુરાને શરીફો હમેશાં મોટા જથ્થામાં આવે છે.

યુનાની—વૈદકીય—સ્વદેશી દવાઓ—અત્તરો હમેશા મળશે.

ધી ઈઝી ઈગ્લીશ-ગુજરાતી લેટર રાઈટર (પત્ર વહેવારનુ પુસ્તક) ૭/૬
" " " " ટીચર (ઘર બેઠા અંગ્રેજી શીખવાનું " ૭/૬
" લીટલ પોકેટ ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી ડીક્ષનરી ૮૦૫ પાના ૭×૪ ૬/૬
" પીયુપીલ " ઇગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૮૦૪ પાના ૫×૩½ ૯/-
" માય " " ટુ " ડીક્ષનરી ૮૧૬ પાના ૫×૪ ૯/-
" " ઓન ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી " ૧૧૫૨ પાના ૫×૪ શી. ૧૦-૬
ધી સ્ટુડેન્ટ લીટલ ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી ડીક્ષનરી " ૩૩૫ ૭×૫ શી. ૧૧-૦
ધી સ્ટુડેન્ટ લીટલ ઇગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૪૩૩ પાના ૭×૫ શી. ૧૦-૬.
ધી કોનડેન્સ ઇગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૭૭૬ પાના ૧૦×૭ ૨૫/-
શાળા પ્યોગી ગુજરાતી શબ્દકોષ ૮૧૩ પાના ૧૦×૭ શી. ૨૫ ૦.
અસલ ગુજરાતી બાળ પોથી ૯ પેની નંગ શી ૭-૦ ડઝન.
અસલ " દેશી હીસાબ ૯ પેની નંગ શી. ૭-૦ ડઝન.
નવ યુગ " બાળ પોથી શી. ૧-૦, પહેલી ૧/૬ બીજી ૧/૯ ત્રીજી શી. ૨-૦, ચોથી શી. ૨-૩.
વિદ્યાપીઠ ગુજરાતી પહેલી શી. ૧-૬ બીજી શી. ૧-૯ ત્રીજી શી. ૨-૦ ચોથી શી. ૨-૩ પાંચમી શી. ૨-૩ છઠી શી. ૨-૯

એ સીવાય બીજાં અનેક જાતના વાંચનના પુસ્તકો—દીવાળી અંકો, દીવાળી કાર્ડ-ધાર્મીક પુસ્તકો વીગેરે સ્ટોકમાં રહે છે માટે આપને જોઇતી વસ્તુઓની લીસ્ટ મોકલશો તો હાલના ભાવ લખી જણાવીશું.

એક વખત પધારી અથવા ઓરડર આપી ખાત્રી કરો.

વી. પી., (C.O.D.) થી મંગાવનારને શી. ૧ વધુ ભરવી પડશે.

Union Printing Works
BOOKSELLERS, STATIONERS & GENERAL DEALERS
89-91 VICTORIA ST. DURBAN
Phone 21662 Telegs "JEEWA"

સાઉથ આફ્રીકન ઈન્ડિઅન કોંગ્રેસનો

વડા પ્રધાનપર કાગળ

વડા પ્રધાન ડો. મલાન પર સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડો. વાઇ. એમ. દાદુ, અને સેક્રેટરીઓ ડી. યુ. મીસ્ત્રી અને વાઇ. એ. કાછલીયાની સહીથી નીચે પ્રમાણેનો કાગળ મોકલવામાં આવ્યો છે. કાગળ તા. ૨૦ ફેબ્રુઆરીનો છેઃ

"અમે નીચે સહી કરનારાઓને, સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની તા. ૨૫–૨૬ અને ૨૭ મીના જોહાનીસબર્ગમાં મળેલી વીસમી કોન્ફરન્સ તરફથી થએલા ઠરાવાનુસાર નીચેની બીના આપની સમક્ષ રજુ કરવાની સુચના થઇ છેઃ

"સાઉથ આફ્રીકાની હીંદી કોમની પ્રતિનિધિરૂપ અને તેની વતી બોલનારી સંસ્થા, સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ, જાતીભેદ પાડનારા કાયદાઓની સામે હીંદીઓનાં હિતોનું રક્ષણ કરવા અને તેને ટકાવી રાખવાનો સતત પ્રયત્ન કરતી આવેલી છે. અને જન્મ તેમજ સ્વિકારના આધારે આ પોતાના દેશનાં વિકાસમાં, ગોરા તેમજ બીન-ગોરા સઘળા વર્ગોની સમાન, માન ભર્યો અને વાજબી ભાગ ભજવતી આવેલી છે. પરંતુ સઘળા પ્રયત્નો છતાં હીંદીઓની તેમજ બીન-ગોરાઓની સ્થિતિ ભેદભાવવાળા કાયદાઓથી અસહ્ય કરી મુકવામાં આવી છે, ખાસ, ૧૯૪૬નો એશીયાટીકલેન્ડ ટેન્યુર એકટ પસાર થવાથી તેઓની સ્થિતિ એટલી આફતજનક થઇ પડી હતી કે તેની સામે વીરોધ દાખલ સત્યાગ્રહની લડત કરવા અને એ સવાલને યુનાઇટેડ નેશન્સ એસેમ્બલીમાં લઇ જવા હીંદ સરકારને વિનંતિ કરવા સિવાય સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસને છુટકોજ નહોતો.

"એ નોંધ લેવી ઘટે છે કે ૧૯૪૮ ની સાલમાં સામાન્ય ચુંટણી બાદ જ્યારે સરકાર બદલાઇ અને આપની સરકાર સત્તામાં આવી ત્યારે, સત્યાગ્રહની લડત મોકુફ રાખવામાં આવી હતી, અને વડા પ્રધાન તરીકે, આપને સરકારની નીતી જાહેર કરવા માગણી કરવામાં આવી હતી.

"આપને યાદ હશે કે અમારી આ માગણીને તરછોડવામાં આવી હતી અને મુલકી પ્રધાન ડો. ડોંગીસ દ્વારા કોંગ્રેસને જણાવવામાં આવ્યું હતું કે સરકાર કોંગ્રેસને મુલાકાત આપવા માગતી નથી. આ વલણ બેશક ચુંટણી વખતના આપની પાર્ટીના જાહેરનામાં દર્શાવવામાં આવેલી નીતી અનુસાર હતી, કે જેમાં એપાર્ટહેડ પર ખાસ ભાર મુકવામાં આવ્યો હતો. જેનો અર્થ બીન-ગોરી જાતીના સઘળા વર્ગોને ફરજીઆત ઇલાયદા વાડાઓમાં ગોંધવાનો થતો હતો અને તેમાં નીચેની બીના ખાસ જણાવવામાં આવી હતીઃ 'પાર્ટી એવો મત ધરાવે છે કે હીંદીઓ આ દેશમાં નહિ ભળી શકે એવું એક પરદેશી તત્વ છે. તેઓ કદી પણ આ દેશનો એક ભાગ બની શકે તેમ નથી અને તેઓને એક વસાહતી કોમ તરીકે જ ગણવી પડશે. પાર્ટી પોતાની નીતીના એક ધોરણ તરીકે જેટલા બની શકે તેટલા હીંદીઓને રીપેટ્રીએટ કરી દેવામાં માને છે અને હીંદ અને અન્ય દેશોના સહકાર સાથે મોટા પાયા પર આ નીતીને અમલમાં મુકવાના વ્યવહારૂપણાની બરોબર તપાસ કરવા માગે છે.

'ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ, જેને વડા પ્રધાને એપાર્ટહેડના મુળ તરીકે વર્ણવેલો છે, તે લોકશાસન અને માનવહકોના સઘળા મહત્વના સિદ્ધાંતોની વિરૂદ્ધ છે. એ કાયદો અમલમાં મુકવાથી બીન-ગોરાઓને અનેક પેઢીઓથી પોતાના મહેનત અને પરસેવાથી સ્થાપેલાં ઘરોમાંથી અને ખીલવેલા લત્તાઓમાંથી ઉખેડી કાઢવામાં આવશે. ગ્રુપ એરીયાઓ પાડવાથી જીવનના સઘળાં ક્ષેત્રોમાં બીન-ગોરાઓની પ્રગતીના સઘળાં સાધનો અટકી પડશે. તેઓની આર્થીક પાયમાલી થશે અને પરિણામે ગરીબી વધશે, ગુનાઓ વધશે અને બીજા અનેક ઉપદ્રવો ઉભાં થશે. હીંદીઓના સંબંધમાં એ કાયદાનો હેતુ (જોઇન્ટ-ડીપાર્ટમેન્ટલ કમીટીનો રીપોર્ટ, જેનાપર ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ રચાયેલો છે, તેમાં જણાવવામાં આવ્યા મુજબ) તેઓને આ દેશમાંથી કાઢી મુકવાનો છે.

"એ નોંધ લેવી ઘટે છે કે હજુ તો કાયદો અમલમાં મુકવાના પ્રાથમીક પગલાં લેવાઇ રહ્યાં છે ત્યારથીજ લોકોના હીતોને બેસુમાર નુકસાન પહોંચાડવામાં આવી રહ્યું છે. તેઓની આર્થીક પ્રગતી અટકી પડવા લાગી છે અને હજારોની કીમતની તેઓની સ્થાવર મીલકતો અને ઘરો કાયદાની રૂએ સરકાર છીનવી લેવાનાં પગલાં લઇ રહી છે.

"મુલકી પ્રધાન આપખુદ સત્તાઓ વાપરી ઘણી કંપનીઓપર પોતાની મીલ્કતો અમુક નીર્ણીત સમયમાં વેચી નાખવાની નોટીસો બજાવી રહ્યા છે અને જો તેમ કરવામાં નહિ આવે તો નોંધવામાં આવેલી મીલ્કતો સરકાર જાતે હરાજ કરી દેશે એવી ધમકીઓ આપી રહ્યા છે. આમાં માત્ર ખાનગી માલીકીની મીલ્કતોનોજ સમાવેશ નથી થતો પરંતુ કોમના હિત અર્થે કોમી ધાર્મીક અને જાહેર સંસ્થાઓની માલીકીની મીલ્કતોનો પણ સમાવેશ થાય છે.

"બાન્ટુ ઓથોરીટીઝ એકટનો હેતુ આફ્રીકન લોકોને દેશના વ્યવહારમાં પોતાના હકનું સ્થાન લેતાં અટકાવવાનો અને એક રાજકીય બળ તરીકે તેઓને નપુંસક બનાવી દેવાનો છે.

"તેઓના ચીફના હાથમાં નિરંકુશ સત્તાઓ મુકવામાં કાયદાનો હેતુ આફ્રીકન લોકોના ભિન્ન ભિન્ન જાતીઓમાં ભાગલા પાડી દેવાનો છે કે જેથી તેઓને રાજ્યથી સખત જાપતા હેઠળ રાખી શકાય.

"સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એકટનો હેતુ સાઉથ આફ્રીકાના લોકોને, સરકારની કોઇ પણ નીતી, જે તેઓને લોકશાસનના નીયમોની વિરૂદ્ધ જણાતી હોય તેની ટીકા કરતા અને લખાણથી અથવા ઉક્તિથી તેનો વીરોધ કરતા અટકાવી દેવાનો છે. ન્યાય ખાતાનાં પ્રધાનના હાથમાં મુકાયેલી આપખુદ સત્તાઓનો વાણી સ્વાતંત્ર્ય અને અખબારી સ્વાતંત્ર્ય પર પ્રહાર કરવાને જે રીતે ઉપયોગ થઇ રહ્યો છે તે બંધારણસર ચુંટાયેલા એક પાર્લામેન્ટના સભ્યને અને એક કેપ પ્રાંતિક કાઉન્સીલના સભ્યને પોતાની બેઠક પરથી દુર કરવાના થઇ રહેલા પ્રયત્ન પરથી તેમજ 'ગાર્ડીઅન' પત્રને દાબી દેવાની પ્રધાને આપેલી ધમકી પરથી જોઇ શકાય છે. દેખીતી રીતે આ કાયદાનો હેતુ એપાર્ટહેડનો અને આપની સરકારની લોકશાસનના નીયમો વિરૂદ્ધની નીતીનો વિરોધ કરનારી સઘળી પ્રજાકીય સંસ્થાઓની અને ટ્રેડ યુનીયનોની પ્રવૃત્તિઓને કચડી નાખવાનો છે.

"સેપરેટ રેપ્રેઝેન્ટેશન ઓફ વોટર્સ એકટ એ બીજો એપાર્ટહેડનો કાયદો છે, જે રંગવાળી વોટરો જે થોડા ઘણા મતાધિકારના હકો ભોગવી રહ્યા છે, તે તેઓની પાસેથી છીનવી લેનારો છે.

"આપની સરકાર તરફથી કાયદાપોથીપર મુકવામાં આવેલા એપાર્ટહેડના મુખ્ય કાયદાઓના આ ટુંક સાર પરથી જોઇ શકાશે કે એપાર્ટહેડનો પ્રાથમીક હેતુ બીન-ગોરાઓને સંપુર્ણપણે દાબી દેવાનો છે કે જેથી સસતી મજુરીની અખુટ સંખ્યા સિદ્ધ થઇ શકે. આ હેતુથી સરકાર આ દેશની વસતીના ભાગલા પાડી તેને ફરજીઆત ઇલાયદા વાડાઓમાં ગોંધવાનો પ્રયત્ન કરી રહી છે. એપાર્ટહેડની નીતી લોકશાસનના નીયમોની વિરૂદ્ધ છે અને નીરંકુશ આપખુદીભરેલા જુલમથીજ તે અમલમાં મુકી શકાય.

"આ નીતીના માત્ર બીન-ગોરાઓજ ભોગ નથી થઈ પડયા પરંતુ તેણે યુરોપીયનોની સ્વતંત્રતા ઉપર પણ પ્રહાર કરેલો છે, જે પરદેશ મુસાફરી કરવા જતી વ્યક્તિઓને રાજ્ય તરફથી કરવામાં આવતી દખલગીરી પરથી, પોતાના બાળકોના શિક્ષણ સંબંધી માબાપોના હકો અને સ્વતંત્રતામાં અને અખબારોની અને ટ્રેડ યુનીયનોની સ્વતંત્રતામાં થતી દખલગીરીઓપરથી જોઇ શકાય છે.

"એ એક અઐતિહાસિક બીના છે કે આપની સરકાર સત્તામાં આવી ત્યારથી તેણે પોતાની એપાર્ટહેડની નીતી લોકોની લાગણીઓ અને સમગ્ર દેશપર તેની કેવી આફતજનક અસર થશે તે તરફ નરી બેપરવાઇથી લાદવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે. જાતી જાતી વચ્ચેના સંબંધમાં આપણા દેશના ઇતિહાસમાં કદી નથી થયો તેવો બગાડો થયો છે. જાતી જાતી વચ્ચે દુશ્મની નિરંકુશપણે ઉશ્કેરવામાં આવી છે અને તેનો સતત પ્રચાર થઇ રહ્યો છે. પોલીસો તરફથી થતા હુમલા અને ધમકીઓનું અને જાતી જાતી વચ્ચેના હુલ્લડોનું પ્રમાણ અગાઉ જાણવામાં નથી આવેલું તેટલું વધવા લાગ્યું છે. પ્રધાનોના હાથમાં અમર્યાદ આપખુદ સત્તાઓ મુકવાની સતત વલણ જોવામાં આવે છે, અને આપની સરકાર તરફથી થએલા અનેક કાયદાઓની રૂએ મળેલી સત્તાઓનો ખાસ કરી બીન-ગોરાઓના હકો અને છુટોને કચડી નાખવામાં ઉપયોગ થઇ રહ્યો છે, લોકોમાં ગરીબી ચાલુ વધવા લાગી છે, અને તે સાથે રહેણીનું ખરચ ઘણું વધી રહ્યું છે, પાસના કાયદાઓનો ઘાતકીપણે અમલ થઈ રહ્યો છે, આફ્રીકનોની એકમાત્ર મુડી તેઓના ઢોરો છે, તે જબરદસ્તીથી તેઓની પાસેથી છીનવી લેવામાં આવી રહ્યા છે અને નેટીવ લોઝ એમેન્ડમેન્ટ બીલથી શહેરમાં વસતા આફ્રીકનોની હજુ વધારે ગુલામી દશા કરવાનો હેતુ છે.

"આ પ્રમાણે પરિસ્થિતિ સવેગે બગડવા લાગેલી હોવાથી બીન-ગોરાઓપરના દમનનો ભાર ઓછો કરવાના અને આપણા દેશને મારફાડ અને રાજ્ય અંધાધુંધીના ખાડામાં પડતો અટકાવવાના તાત્કાલિક પગલાં તરીકે આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસની કોન્ફરન્સે ગ્રુપ એરીયાઝ એકટ, બાન્ટુ ઓથોરીટીઝ એકટ, સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એકટ, સેપરેટ રેપ્રેઝેન્ટેશન ઓફ વોટર્સ એકટ, પાસના કાયદા અને ઢોરોની સંખ્યા ઘટાડવાને લાગતા ધારાઓ નાબુદ કરાવવાની એક યોજના સ્વિકારવાનો ઠરાવ કર્યો છે.

"આ યોજનાને જાન્યુઆરી તા. ૨૫, ૨૬ અને ૨૭મીએ જોહાનીસબર્ગમાં મળેલી સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની કોન્ફરન્સે ટેકો આપ્યો છે. એ ઠરાવાનુસાર આપને જાણ કરવાની અમને સુચના થઇ છે કે ઉપરોક્ત કાયદા રદ કરવાની આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ તરફથી આપની સરકારને કરવામાં આવેલી માગણીને સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસનો સંપુર્ણ ટેકો છે. એ માગણી સ્વિકારવામાં નહિ આવે તો અન્યાયી કાયદાઓનો ભંગ કરવાની યોજના અમલમાં મુકાવા પહેલાં એપ્રીલ તા. ૬ઠીના આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ તરફથી થનારી વિરોધ સભાઓ

અને દેખાવોમાં સાઉથ આફ્રીકન ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ સામેલ થશે.

"અમારા સવાલના સત્ય અને ન્યાયીપણામાં પુર્ણ વિશ્વાસ સાથે અને લોકશાસનના આદર્શો અને સિદ્ધાંતોમાં પુર્ણપણે માનનાર તરીકે, આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસને આપે લખેલા પત્રની ત્રિમતો જાણવા છતાં અમે તેને ટેકો આપનારૂં આ પગલું લીધેલું છે.

"અમે ગંભીરપણે કહેવા ઇચ્છીએ છીએ કે સાઉથ આફ્રીકાની હિંદી કોમ સાઉથ આફ્રીકનજ છે અને જાતી, ગ્નાતી કે વર્ણના કોઇ પણ જાતના ભેદ વિના સમાન હકો અને સમાન તકોના સિદ્ધાંત પર આ દેશના વિકાસ અને આબાદીને માટે તે અહિં રહેશે અને કામ કરશે.

"આ દેશને સ્વતંત્ર અને લોકશાસનવાદી દેશ બનાવવાની લડતમાં બીન-ગોરાઓની પ્રજાકીય સંસ્થાઓ સાથે તેમજ સઘળા લોકશાસનપ્રિય યુરોપીયનો સાથે દ્રઢ મીત્ર ભાવ રાખવાનું ચાલુ રાખશે.

અમે વિના સંકોચે અને દ્રઢપણે જણાવવા ઇચ્છીએ છીએ કે અમારી લડત કોઇ પણ જાતીના વર્ગની સામે નથી, અમે કોઇ પણ પ્રત્યે દ્વેશભાવ ધરાવતા નથી. અમારી લડત કેવળ અન્યાયી કાયદાઓની સામે છે.

સાઉથ આફ્રીકાના હીંદીઓ ધર્મ અને સત્યના સવાલ પ્રત્યેની પરાયણતા અને અન્યાય અને દમનની સામે શાંતતાથી લડત ચલાવવાના નિશ્ચય અને હિંમતની મહાત્મા ગાંધીજીની શીખામણ અને ઉદાહરણ રૂપી ગૌરવભર્યો વારસો ધરાવે છે.

"એપાર્ટહેડનો સ્વિકાર કરીને બીન-ગોરાઓ પોતાનોજ નાશ ન કરી શકે. એ માનવીનો માનવી સામે અપરાધ ગણાય. અમારો આદર્શ સ્પષ્ટ છે, અમારી ફરજ અમે સમજાવેલી છે, અમારા પ્રયત્નો શાંતીભર્યા છે અને એપાર્ટહેડને નહિ નમવાનો અમારો સંકલ્પ દ્રઢ છે. આ લોકશાસનના અને નાની મોટી સર્વ પ્રજાઓની આઝાદીના યુગમાં સાઉથ આફ્રીકામાં પણ અમે લોકોના લોકશાસનના હકોની સ્વાભાવિક અભિલાષા વ્યક્ત કરીએ છીએ.

"શાંતી માનવતા અને અમારા દેશ અને અમારા લોકોના ભવિષ્યના હિતને ખાતર અમે આશા રાખીએ છીએ કે નિષ્પક્ષપાતી ન્યાય પ્રવર્તશે અને માનવીના ગૌરવનું અપમાન કરનારા અને સાઉથ આફ્રીકાની પ્રગતીને હરકત કરનારા કાયદા રદ કરવામાં આવશે"

હિંદના ખબરો

પાર્લામેન્ટમાં શ્રી. નેહરૂનું ભાષણ

હીંદની પાર્લામેન્ટમાં રાષ્ટ્રપતિના ભાષણ પરની બે દિવસની ચર્ચા સંકેલતાં વડા પ્રધાન શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે, દેશમાં થએલી સામાન્ય ચુંટણીથી પ્રજાને જબરદસ્ત અનુભવ મળ્યો છે. ચુંટણી દરમીયાન બનેલા અનેક બનાવોની ટીકા કરવી સહેલી છે પરંતુ આ દેશમાં તેમજ પરદેશમાં સામાન્ય રીતે સ્વિકારવામાં આવ્યું છે કે આ પુખ્તવયના મતાધીકારનો જબરદસ્ત અખતરો ઘણોજ સફળ થયો છે.

પરદેશ સાથેના હીંદના સંબંધ વિષે તેમણે કહ્યું કે પરદેશ આપણે મીત્રો છે એટલુંજ નહિ પરંતુ દુનીયાના દરેક દેશની સાથે આપણે મીત્રાઈ રાખીએ છીએ. વધારેમાં આ દેશો, નાના તેમજ મોટા, ભલે અમુક નીતીના સંબંધમાં આપણી સાથે સંમત થતા હોય કે વીરૂધ જતા હોય પરંતુ તેઓ આપણા પ્રત્યે અમુક માનની દ્રષ્ટિથી જુએ છે. તેનું કારણ એ છે કે તેઓ સમજે છે કે આપણે સ્વતંત્રપણે વિચાર કરીએ છીએ અને આપણને ખરી લાગે એ નીતીને અનુસરીએ છીએ, નહિ કે બહારથી આપણાપર લાદવામાં આવેલી કોઇ પણ વસ્તુને. આ વસ્તુ સામાન્યપણે સમજાઇ છે અને તેથી હીંદ પ્રત્યેનું માન વધવા લાગ્યું છે.

વડા પ્રધાને કહ્યું કે કાશમીરની તકરારનું સમાધાન હીંદ શાંતીથી અને જરાપણ કડવાશ વિના લાવવા માંગે છે. આપણે તલવાર કે બંદુકથી કંઇ પણ નિર્ણય લાદવા માંગતા નથી: પ્રજા પોતેજ નીર્ણય કરશે.

કાશમીરનો સવાલ સલામતી સમીતીમાંથી ખેંચી લેવાની સુચનાના સંબંધમાં તેમણે કહ્યું કે તેનો કશો અર્થ નથી કેમકે હીંદ બનાવોના દબાણથી સલામતી સમીતીમાં નથી ગયું: કોઇએ તેને જવાની ફરજ પાડી નથી. ત્યાં ગયા પછી અને એવી બાબતોમાં એ વિશ્વ સંસ્થાના વિચારો પ્રત્યેના માનને ખાતર હવે તેમાં રહેવું એજ યોગ્ય છે. પછી ભલે કેટલીક વાર હીંદને નહિ પસંદ પડે એવું પણ તેમાં બનતું હોય. હીંદ સરકારે તદન સ્પષ્ટ કરી દીધેલું છે કે, આપણી માનહાની થતી હોય, કાસમીરની પ્રજાને તેમજ આપણી પોતાની પ્રજાને જે વસ્તુને વિષે આપણે બંધાયા હોઇએ તેની વીરૂદ્ધનું કંઈ પણ આપણે સ્વિકારવાના નથી, કોઇ એવું કશું હિંદ પર લાદવાનું નથી. એ સિવાય આ બાબતને આપણે અંત લગી લઇ જવાના છીએ

(અનુસંધાન પાને ૬૭ મે)

ગ્રોસરી કયાંથી ખરીદશો?

"બનતી ઝડપે, સારો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું" એમ અમેજ કહીએ, તેના કરતાં અમારા ગ્રાહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણપત્રોમાંના થોડાંક આપીએ છીએ, તે વાંચશો એટલે આપને ખાત્રી થશે કે "ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો" એ અમારો મુદ્રાલેખ અતિશયોકિત ભર્યો નથી:—

શ્રીમાન પરભુભાઈ, SIMONSTOWN. CAPE.
સાદર નમસ્તે.
લખવામાં જણાવવાનું કે આપશ્રી તરફનો
માલ મળ્યો આપશ્રીના મુદ્રાલેખ મુજબ
માલ દિધો સારો છે ભવિષ્યમાં સાચે
ઓર્ડર આપશું તા.૨૫-૧૧-૫૧
નાકુભાઈના વંદન

ગાંધીવડુ

કરીઆણું

ઘર-ગથ્થુ દવાઓ

હવન-પુજાની સામગ્રીઓ

બનારસી સાડી

મુંબઈ સમાચારના પંચાંગ કીમત શી. ૩-૯.

એડ્રેસ:
૧૧૦ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન
ફોન: ૨૪૮૪૫.

પરભુ નરસીંહ એન્ડ કું. (પી) લીમીટેડ

ડરબનના ૩૦ વર્ષની પુરાણી અને સુપ્રસિદ્ધ દુકાન.

સર્વ માલ સી. ઓ. ડી. થી મોકલાવવામાં આવશે.

(૬૫ માં પાનાનું અનુસંધાન)

પછી ભલે ગમે તેટલો લાંબો વખત લાગતો હોય. કારણ શાંતીનો માર્ગ જ હમેશાં વધારે સારો અને ટુંકો હોય છે પછી ભલે તે ગમે તેટલો લાંબો લાગતો હોય અને યુદ્ધનો માર્ગ તો ચોક્કસ લાંબો જ છે અને હકીકત માં કોઇ પણ સવાલનો ઉકેલ લાવવા નો એ માર્ગ જ નથી.

વડા પ્રધાને કહ્યું કે કાશમીરની બા બતમાં એક સૌથી અગત્યનું સુત્ર એ છે કે જમ્મુ અને કાશમીરની પ્રજા જ પોતાનું ભાવિ નકકી કરશે આપણે તે યુદ્ધથી કે કોઇ પણ જાતના દબાણ થી નકકી કરવાના નથી તેમ આપણે બીજા કોઇ પણ રાજ્યને પણ દબાણ કે યુદ્ધથી તે નકકી કરવા નહિ દઇએ.

કાશમીરનો ત્રીજો ભાગ પાકીસ્તાન ના હાથમાં છે તેના સંબંધમાં શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે કાયદા મુજબ આ ભાગ માં પણ સર્વસત્તા હાલની કાશમીરની સરકારનાજ હાથમાં છે. હીંદે એ તદ્દન સ્પષ્ટ કરેલું છે. તે સાથે તેણે એ પણ સ્પષ્ટ કરેલું છે કે એ બાબતમાં પણ આપણે તે પાછો મેળવવાને લશ્કરી પગલાં લેવાના નથી.

સુરત હીંદુ એજ્યુકેશનલ સોસાયટી ઇંગ્લીશની વધાર વામાં આવેલી સગવડ

ડરબનની સુરત હીંદુ એજ્યુકેશનલ સોસાયટી જે ખાનગી ઇંગ્લીશ સ્કુલ ચલાવતી હતી તેને ગયાં વર્ષે ગવર્નમેન્ટ એડેડ બનાવવામાં આવી. જેથી ૧૭૬ બાળકોને ઇંગ્લીશ શિક્ષણ નો લાભ મળતો થયો હતો. આ વર્ષે સોસાયટી બીજા ૧૭૬ બાળકો ને ઇંગ્લીશ શિક્ષણ મળે એના પ્રયાસ માં સફળ થઇ છે. કેળવણી ખાતાં એ ગત વર્ષની ચાલુ શાળામાં કલા સો વધાર્યા નથી પરંતુ બપોર બાદ પ્રાઇવેટ પ્લેટુન શાળા ચાલુ કરવા મંજુરી મળી છે. અને તે સોમ વાર તા. ૩ માર્ચ ૧૯૫૨ થી દરોજ ૧ વાગ્યા પછી શરૂ કરવામાં આવશે. દાખલ કરવામાં આવેલા દરેક બાળક ને પઝથી જાણ કરવામાં આવશે. કમીટીના ઠેરાવ્યા મુજબ દાખલ કરવામાં આવેલા દરેક બાળક તરફ થી એડમીશન ફી શી. ૨૧ મળવી જોઇશે અને ત્યાર બાદ હમેશ માસિક ફી શી. ૪ આપવી પડશે.

દરેક દાખલ થએલા બાળકના બાલીઓ તાતકાલિક ફી ભરી દેશે તો શાળા જલદી ચાલુ કરવામાં સુગમતા થઇ પડશે. શાળામાં ૧૭૬ બાળકો માટે જ જગ્યા છે જેથી જે ભાઇઓને પત્ર નહિ મળ્યા હોય તેઓએ આવવું નહિ.

હિંદની ચુંટણીપર લંડનનું 'ન્યુઝ ક્રોનીકલ'

હીંદની સામાન્ય ચુંટણીપર ટીકા કરતાં લંડનનું 'ન્યુઝ ક્રોનીકલ' લખે છે કે, એ મહાન પ્રજાસત્તાક રાજ્યની પ્રજાએ જયનાદથી બતાવી આપેલું છે કે લોકશાસન પશ્ચિમના દેશોનો જ કંઈક છુપો ચમત્કાર નથી. એશીયા ની ભુમીમાં પણ તે સુખે ફાલી શકે છે....ચુંટણીનું અત્યંત મહત્વનું સ્વરૂપ તેની વ્યવસ્થિતતા અને આખી મતદારી સંસ્થાની કાબેલીયત હતું. લોકોમાં ઉત્સાહ અને વિવેક બુદ્ધિ હતાં. કોમી ભેદની લાગણી બીલકુલ હતી જ નહિ અને જેઓએ લાગણીને ઉશ્કેરવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો તેઓ ચુંટણીમાં ઉડી ગયા હતા. અંબાલા જેવા કડવાશથી ભરેલા હીંદુ અને સિખ્ખ શહેરમાં મુસ્લીમ ઉમેદવાર ચુંટાયા એ ભાગલા પડયા બાદ હીંદનું એક સૌથી વિશેષ આશાસુચક ચિન્હ છે અંતમાં પત્ર લખે છે કે ચુંટણીના પરિણામો શ્રી. નેહરૂમાં પ્રજાનો વિશ્વાસ સુચવે છે.

હિંદથી પાકીસ્તાન જનારી ક્રીકેટ ટીમ

હીંદની ક્રીકેટની બાર્ડ ઓફ કન્ટ્રોલે ફેબ્રુઆરી તા. ૧૭ મીના કલકત્તામાં મળેલી સભામાં હીંદથી એક ક્રીકેટ ટીમ મોકલવાનું પાકીસ્તાનનું આમંત્રણ સ્વિકાર્યું છે.

રજકણ
ત્યાગવૃત્તિ હોય તો પૈસાનો વરસાદ વરસે

"શાસ્ત્રોમાં કહેલું છે કે અપરિગ્રહ પાળનાર પાસે રત્નો તો નાચે છે. મારો પોતાનો એવો જ અનુભવ છે. આફ્રીકા જેવા દેશમાં લડત પૈસાને અભાવે કદી બંધ નથી રહી. ઉલટા પૈસા ન મોકલે એમ મારે ગોખલેજી ને લખવું પડ્યું હતું. ખેડા, ચંપારણ વખતે પણ પ્રજાએ પૈસાના વરસાદ વરસાવ્યા હતા. મેં તે અટકાવેલા. અમદાવાદના મજુરોએ ત્રેવીસ દિવસ પ્રચંડ અસહકાર કર્યો તે છતાં બહારથી જરાયે મદદ માગી ન હતી. ત્યાગ વૃત્તિ હોય તો પૈસાનો વરસાદ આવે."

—ગાંધીજી.

મરણ

મી. એ. એમ. ઇબ્રેમ, જેઓ ન્યુ-કાસલમાં જુના અને જાણીતા શિક્ષક હતા અને પાછળથી ડરબન આવી વસ્યા હતા અને ડેપો રોડ ગવર્નમેન્ટ ઇન્ડિઅન સ્કુલમાં શિક્ષક હતા તેમનું ફેબ્રુઆરી તા. ૯ મીના પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં જવાહર મેનશનમાં આવેલા પોતાના મુકામે ૬૦ વર્ષની વયે અવ-સાન થયું. તેમના હાથ નીચે હાલના ઘણા યુવાનોએ શિક્ષણ મેળવ્યું હતું. સ્વર્ગસ્થ જાહેર કાર્યોમાં સારો ભાગ લઇ રહ્યા હતા અને આનંદી સ્વભાવ ના હતા. સ્વર્ગસ્થ પોતાની પાછળ ૭ છોકરાં અને બહોળા કુટુંબને શોક કરતાં મુકી ગયાં છે, સ્વર્ગસ્થની દફન ક્રીયા કોમના દરેક વર્ગના લોકોની મોટી હાજરી વચ્ચે કેરામેનરના સ્મશાન માં થઇ હતી.

* *

ડરબનના જાણીતા વેપારી મી. ઇસ્માઇલ મુસાનું મંગળવાર તા. ૧૯ મીના સવારે કોમરસ્યલ રોડપર આવેલ પોતાના મુકામે અચાનક હ્રદય બંધ પડી જવાથી અવસાન થયું. મરહુમ ૪૨ વર્ષની વયના હતા. વલન થીએ ટર્સના ડીરેકટર મી અબુબકર મુસા અને અબદુલ્લા મુસાના તેઓ સૌથી નાના ભાઈ હતા. ગ્રે સ્ટ્રીટમાં સ્માઇલ્સ કુટવેર એસ્ટેબ્લીશમેન્ટના નામથી વેપાર ચલાવતા હતા. મરહુમ મળતાવડા સ્વભાવના હોઇ તેમના સહવાસમાં આવેલા સૌમાં પ્રિય હતા. સામાજીક કાર્યો તેમજ સ્પોર્ટસમાં સારો ભાગ લેતા હતા. મરહુમની દફનક્રીયા એજ દિવસે સાંજે મોટી હાજરી વચ્ચે મુસ લીમ કબ્રસ્તાનમાં થઇ હતી. મરહુમ પોતાની પાછળ જુવાન વિધવા જેઓ હાજી ઇસ્માઇલ અબુબકર ઝવેરીના એક ના એક દીકરી છે તેમને અને સવા વર્ષના બાળકને પોતાના બે ભાઇઓ અને અનેક મીત્રો અને કુટુમ્બીજનોને શોક કરતાં મુકી ગયાં છે.

અઠવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રાસ્તી ૧૯૫૨ માર્ચ	હીંદુ ૨૦૦૮ ફાગણ	મુસલમાન ૧૩૭૧	પારસી ૧૩૨૧ શેકે. કદમી	સુર્યોદય ક.મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૨૯	સુદ ૪	૩	૩૦	૫–૪૮	૬–૩૦
શની	૧	,, ૫	૪	૧	૫–૪૯	૬–૨૯
રવી	૨	,, ૬	૫	૨	૫–૫૦	૬–૨૮
સોમ	૩	,, ૭	૬	૩	૫–૫૧	૬–૨૭
મંગળ	૪	,, ૮	૭	૪	૫–૫૨	૬–૨૬
બુધ	૫	,, ૯	૮	૫	૫–૫૩	૬–૨૫
ગુરૂ	૬	,, ૧૦	૯	૬	૫–૫૪	૬–૨૪

ગ્રોસરી મળવાનું ભરોસાપાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,

Phone : 24932

118 Victoria Street,
DURBAN.

અમારે ત્યાં

ગાંધીવર્ક, કઠોળ, હવન, પુંજાની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની દરેક જોઇતી વસ્તુઓ મળશે.

ગ્રાહકોનો સંતોષ એજ અમારો મુદ્રા લેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાત્રી કરો. માલ સારો અને ચોખ્ખો જાતી દેખરેખ નીચે મોકલવામાં આવે છે. કંટ્રી ઓર્ડરો સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે.

વાર્તા

"આ તો ખોળિયું જ છે"

લેખક: દાદાસાહેબ ગણેશ વાસુદેવ માવલંકર

[૧]

બે પાપીઓ

સોમો ફાંસીની સજા લઇ, જેલમાં દાખલ થયો તે દિવસે ફાંસી ખોલીના કેદીકોટડીના સળિયા પાછળ તેને હું સવારે દશ વાગે મળ્યો. આંસુથી ઉભરાતી આંખોએ તેણે મને પુછ્યું: "મારે તેમાંથી બચવાનો કોઇ રસ્તો નથી?"

મેં ફકત એટલું જ આશ્વાસન આપ્યું: 'તારે અત્યારથી ગભરાવાનું કારણ નથી. બહુ તો હાઇકોર્ટમાં અપીલ થશે, અને કદાચ હાઇકોર્ટ અપીલ કાઢી નાખે તો પણ સરકારને દયાની અરજી કરી શકીએ છીએ. તારા કેસમાં બનતું બધું કરીશ, પણ કાગળો જોયા વિના શું થઇ શકે તે અત્યારે હું શું કહું? અત્યારે તો એટલુંજ કહીશ કે પરમેશ્વરનું સ્મરણ કરજે અને એની કૃપા માગી લેજે. સંકટમાંથી પ્રભુ કૃપા તને અવશ્ય બચાવશે."

આટલી વાત કર્યા પછી મેં એને હકીકત પુછવાનો પ્રયત્ન કર્યો, પણ મને લાગ્યું કે એ સાચી હકીકત કહેતો નથી. પોતે નિર્દોષ હોવાનો દાવો એ કરતો હતો, અને રડયા કરતો હતો. તેની સાથેની મારી પહેલી મુલાકાત આટલેથી પુરી થઇ.

બાદ ત્યાંથી હું બહેનોના વાર્ડમાં એની સાથે જ ફાંસીની સજા પામેલી બાઇ મણિને મળવા ગયો. પ્રમાણમાં એ બાઇ વધારે હીંમતવાળી લાગી. એ રડતી ન હતી પણ એના બોલમાં અને આંખમાં સોમાને વિશે પુરેપુરું ખુન ભરાયું હતું. એણે પોતે નિર્દોષ હોવાનું મકકમપણે જણાવી કહ્યું, "પેલા મુવા સોમાએ પોતે ખાડામાં પડી મને કાયમને માટે કાળી ટીલી લગાડી." બાઇ પાસેથી પણ પુરી અને સત્ય હકીકત તેજ વખતે મેળવવી અશક્ય હતી, તેથી હું મારી કોટડી પર ચાલ્યો ગયો અને એ લોકોના કેસનાં કાગળિયાં આવ્યા પછી વધુ પુછપરછ કરવી, એમ મન સાથે નક્કી કર્યું. બીજે દિવસે મારા હાથમાં કોર્ટના ફેંસલાની નકલ આવી. ૭ દિવસમાં એ બંનેની અપીલ હાઇ કોર્ટમાં દાખલ કરવાની હતી.

[૨]

પાપનું મુળ

બાઇ મણિની ઉંમર આશરે પચ્ચીસ વર્ષની; જાતે પાટીદાર. સોમાની ઉમ્મર આશરે ત્રીસ વર્ષની, જાતે લુહાર. બંને ગોધરા તાલુકાના ગોકળપરા ગામમાં એક જ શેરીમાં સામસામાં ઘરોમાં રહેતાં હતાં.

ચતુર રણછોડ નામના એક સુખી પાટીદાર યુવાન સાથે આશરે દશબાર વર્ષની ઉમ્મરે મણિનાં લગ્ન થયાં હતાં. કુટુમ્બ ખાધેપીધે સુખી, પરંતુ ચતુર દેખાવમાં કદંગો. મણિ ઠીકઠીક રૂપાળી હતી. એ રીતે એ કજોડું જ કહેવાય, પણ વિશેષ દુઃખની વાત તો એ હતી કે ચતુર મરદમાં નહોતો.

મણિની ઉંમર વધતી ગઇ તેમ તેને ચતુરની નામર્દાઇ ખુંચવા લાગી અને પોતાની કુદરતી ઇચ્છાઓ સંતોષવા માટે એણે માર્ગ શોધવા માંડયા. તેમ કરવામાં એને બહુ દુર જવું ન પડયું. સામેના જ ઘરમાં જુવાન સોમો રહેતો હતો. તે ઠીકઠીક દેખાવડો પણ હતો. એની સાથે મણિએ સંબંધ બાંધ્યો. ચતુરને આ વાતની ખબર પડી હતી. પરંતુ પોતાની અશક્તિ જાહેર ન થાય અને પોતાને બાળકો હોય એવી બેવડી ઇચ્છાથી એણે આંખ આડા કાન કર્યા; એટલુંજ નહિ, પણ મણિ અને સોમાના વ્યવહારમાં એની મુંગી સંમતિ પણ ગણી શકાય.

આ પ્રેમ સંબંધથી બે બાળકો થયાં, જેને દુનિયા તો ચતુરનાં બાળકો તરીકે ઓળખતી.

ચતુરનું ઘર મોટું હતું. એના બે કે ત્રણ ઓરડા પાસે પાસે હતા અને એકમાં ચતુર અને તેનું કુટુમ્બ રહેતું, આ પ્રકારની સ્વતંત્રતા હોવા છતાં પણ ગામડાના જીવનમાં મણિ અને સોમાને એકબીજાને મળવાની છુટ થોડી જ રહેતી. બંને સાંજના અંધારાના સમયે માંડ મળી શકતાં.

એક દિવસે ચતુર બહારગામ ગયો અને બે ત્રણ દિવસ પછી આવવાનો હતો. તે દિવસે સાંજના દીવા સમયે સોમા અને મણિને નિરાંતે તક સાંપડી, અંદરના ઓરડામાં ખાટલામાં પડયાં પડયાં બન્ને વાતો કરતાં હતાં. આશરે છ વર્ષનો એમનો દીકરો બહારના ઓરડામાં રમતો હતો ઓરડાનાં બારણાં ખુલ્લાં હતાં.

ખુન

એ લોકો વાતોમાં ગુલતાન હતાં, ત્યાં ચતુર અણધાર્યો જ આવી ચડયો. ચતુરની મુક સંમતિ હોવા છતાંય આ પ્રત્યક્ષ બનાવ જોઇ સ્વાભાવિક એ ચીડાયો. પોતાની પત્નીના ખરાબ વર્તન કરતાં પણ એને પોતાની અશક્તિનું ભાન વધુ સચોટ થયું અને તેથી તેનો ઉકળાટ વધી ગયો. ચતુર ઉશ્કેરાએલો જોઈ સોમાને થયું કે, હવે આ માણસ વાત જાહેર કરી આખા મહોલ્લામાં અને ગામમાં ઉઘાડી પાડશે તેના કરતાં લાવ, એને પુરો કરું, કે આ વાત અહીં જ દટાઇ જાય!

પાસેના હાટિયામાં કે ગોખલામાં એક શાક સમારવાની છરી પડેલી હતી તેન. વડે સોમાએ ચતુર ઉપર હુમલો કર્યો, એને ખાટલામાં પાડી સોમો એની છાતી પર ચડી બેઠો અને ચતુરને છરીના ઉપરાઉપરી ઘા કરી સામે જ પોતાને ઘેર નાસી ગયો. મણિ પાસે જ ઉભી હતી. કાં તો એ હેબતાઇ ગઇ, કાં તો એની પણ સોમાના કૃત્યને સંમતિ મળી. ગમે તે હોય, પણ મણિએ કોઇ પણ જાતની બુમ પાડી નહિ. ચતુરે "માર્યો! માર્યો! મને બચાવો!" એવી બુમ બે ત્રણ વાર પાડી, તેથી પડોશમાંથી ચતુરના સગાંવહાલાંઓ આવી ચઢયાં. તે લોકો આવ્યા ત્યારે ઘા થઇ ગયા હતા અને ચતુર મરવાની અણી ઉપર હતો. મણિના નાના દીકરાએ સોમાને ચતુરની છાતી ઉપર ચઢી બેસી છરીના ઘા કરતાં જોયો હતો, અને એના કહેવા પ્રમાણે મણિ ખાટલા ઉપર ચતુરના પગ દબાવીને બેઠી હતી.

બીજે દિવસે રામનવમી હતી આ બનાવ તા. ૧૩ એપ્રીલ ૧૯૪૭ ના રોજ સાંજે બન્યો.

[૩]

પાપની સજા

રીતસર કેસનાં કાગળિયાં થયાં. પંચમહાલની સેશન્સ કોર્ટમાં કેસ ચાલ્યો અને ખુનનું કાવત્રું સાબિત ગણી સેશન્સ જજે બંનેને ફાંસીની સજા ફરમાવી. સોમાએ ખુન કર્યું એમાં તો કશી-ય શંકા જ ન હતી, પણ બાઇ મણિ ખુન થવા દેવામાં સામેલ હતી કે કેમ, એ પ્રશ્ન ગંભીર વિચારણા માગી લેતો હતો.

સોમાનો બચાવ તો એ હતો કે, "આ ખુનમાં હું કાંઇ જાણતો નથી. દુશ્મનાવટથી મને સંડોવ્યો છે, મેં ખુન કર્યું એવું કહેનાર મણિના નાના દીકરા સીવાય કોઇ નથી, અને એ નાના બાળકને સગાંઓએ શિખવ્યાથી એ બાળક જુઠું બોલે છે."

મણિએ પોતાના બચાવમાં સોમાને સંડોવ્યો હતો. એનું કહેવું હતું કે અણધારી રીતે ચતુર આવ્યો તેથી ગભરાટ અને ઉશ્કેરાટમાં સોમાએ તેનું ખુન કર્યું અને તરત પોતાને ઘેર નાસી ગયો. હું ગભરાયેલી ઓરડામાં હતી. ખુનમાં મારો હાથ કે સાથ ન હતો.

સોમાના બચાવ માટે અપીલમાં તો શું લખાય! એણે તે વખતે થોડો દારૂ પીધેલો હતો, પરંતુ એ વાત પણ કોર્ટ આગળ કેમ કરીને કહી શકાય? "હું કાંઇ જાણતો નથી" એમજ એનું કહેવું હતું-ત્યાં બાજું શું કહી શકાય? એની સામે તો મણિનું નીવેદન અને તેને પુષ્ટિ આપતી બાળકની જુબાની અને આગળ પાછળના સંયોગો હતા. આથી સોમાના બચાવમાં કાંઇ કહેવા જેવું હતું જ નહિ.

પણ બાઇ મણિની વાત જુદી હતી. હું પોતે શંકાશીલ હતો. બાળકની જુબાની હું પોતે માનતો હતો. બાળક શું કામ પોતાની મા વિરૂદ્ધ જુઠું બોલે? બાઇ મણિને ખોટી રીતે કેસમાં સંડોવવામાં સગાંઓને શો લાભ હતો? પરંતુ એવો સંભવ હતો કે ઓરડામાં લગભગ અંધારૂં થયું હતું. સ્પષ્ટ બધું જોઇ શકાય એવું ન હતું અને બાઇ મણિ ખાટલા ઉપર પોતાના ધણીના પગ પાસે ખુન થયા પહેલાંથી જ હતી કે સોમાએ ઘા કર્યા પછી ગભરાઇને એ દુઃખમાં ત્યાં પગ ઉપર પડી હતી, એ ચોકકસ કહી શકાય તેમ ન હતું. આથી બાઇ મણિના ગુના વિષે શંકા તો હતી જ. અને એ શંકાનો લાભ કાયદા મુજબ તેને મળવો જોઇએ. એ મારી દલીલ હતી.

અપીલ સમયે મેં મણિની ઉલટત પાસ કરી એકંદર સંજોગો જોતાં ચતુર મરદમાં નહોતો એ મારો વહેમ પણ સાચો હોવાની ખાતરી જેલની બીજી બહેનો મારફત મેં કરાવેલ તપાસ ઉપરથી મળી હતી. આ સ્થિતિમાં મણિને મેં ફરી ફરી પુછ્યું: "બેન, તું નિર્દોષ હોવાનું કહે છે પણ મારા મનમાંથી વહેમ જતો નથી. મને એવું લાગ્યા કરે છે કે કદાચ આ ખુનમાં પહેલેથી કે પાછળથી તારો કાંઇ પણ સાથ હશે, માટે તું મને સાચું કહે. હાઇકોર્ટ તને શકનો લાભ આપી છોડી દેશે એમ લાગે છે, પણ તેથી મારા મનમાં જે વહેમ હતો તે દુર નહિ થાય."

આ મારા પ્રશ્નનો મણિએ સચોટ ઉત્તર આપ્યો અને મારી શંકા દુર થઇ. મણિએ કહ્યું: "દાદા સાહેબ, જરા વિચાર તો કરો. મારા ધણીને મારી નંખાવવામાં મને શો લાભ હતો? એની વિધવા થઇ સોમા સાથેનો મારો વ્યવહાર શું રહી શકે એવો હતો? ઉલટું ચતુર જીવતો હોત તો ધણીના ઓઠા હેઠળ હું તો, ગમે તે કરી શકત. સોમો નાદાન, એણે અક્કલ વગરનું કામ કર્યું, પોતે ફસાયો અને મને પણ ફસાવી."

આ દલીલે મને નિરૂત્તર કર્યો. એની વાત તો સાચી હતી. ચતુર જીવતો હોત તો મણિ જે પ્રકારનું જીવન ભોગવતી હતી તે પ્રકારનું જીવન ચાલુ રહ્યું હોત. હીંદુ સમાજનું વિધવા જીવન એ પોતે વધુ પસંદ કરે એ કેમ બને? મેં એને કહ્યું, "મારી ખાતરી થઇ. તેં કરી તે દલીલ મારા લક્ષમાં નહોતી આવી. હવે મારો વહેમ ગયો."

(અધુરૂં)

મુળાક્ષરના નકશા

બાળકોને અક્ષર જ્ઞાન આપવા માટે આ નકશા ઘણા ઉપયોગી થઇ પડે છે. કીમત શી. ૭-૬.

ઈસ્લામની શીખ

[શ્રી. વિનોબાજી જેઓ પગપાળા દેશની યાત્રાએ નીકળ્યા છે, તેઓ આમંત્રણને માન આપી મુસ્લીમોની અલીગઢ યુનીવરસીટીની મુલાકાતે ગયા હતા. તેમના ભાષણને અંતે યુનીવરસીટીના પ્રિન્સીપલ ડૉ. ઝાકીર હુસેને કહ્યું કે "અમારા એક મીત્ર જેઓ નામ જાહેર કરવા નથી ઇચ્છતા તેઓ ૧૦૦ એકર જમીન વિદ્યાર્થીઓ તરફથી વિનોબાજીને દાન કરે છે." એ પ્રસંગે વિનોબાજીએ કરેલાં ભાષણમાંથી નિચેનો જાણવાજોગ ભાગ અહિ આપીએ છીએ.—અ.ઇ.ઓ.]

પોતાની જાત પર કાબુ મેળવવાનો રસ્તો

"તમે બધા વિદ્યાર્થીઓ છો. ભણ્યા વિના માણસની પ્રગતિ નથી થઇ શકતી. આથી આપણે જીવનનાં કેટલાંક વરસો માત્ર ભણતરમાં જ ગાળીએ છીએ. એ ઠીક છે. પણ વિદ્યાની સાથે બીજી પણ એક વસ્તુ છે જેના વિના એકલી વિદ્યા કશા કામની નથી. હું મારા પોતાના અનુભવથી અને ઘણાઓના અનુભવ પરથી કહી શકું છું કે બધી વિદ્યાઓમાં સૌથી મોટી વિદ્યા પોતાની જાત પર કાબુ મેળવવો એ છે. વિદ્યાર્થીઓએ અને બીજા સૌએ એ વિદ્યા મેળવવી જોઈએ. એની સાથે બધી વિદ્યાઓ ઉપયોગી થાય છે. એના વિના બધી વિદ્યા નકામી છે. ઘોડા પર જો કાબુ હોય તો સવારને માટે તે ઉપયોગી છે. પણ જો કાબુ ન રહે તો ઘોડો જ સવાર બની જાય છે. આપણે આપણી જાત પર કાબુ ન મેળવીએ તો આપણી પણ એ જ દશા છે. પોતાની જાત પર કાબુ મેળવવાનો રસ્તો બચપણથી જ મેળવી શકાય છે. ઇન્દ્રિયો પર કાબુ મેળવવો, મન પર કાબુ મેળવવો એ બહુ જ જરૂરી છે. આપણે એમ સમજીએ કે આપણે પોતજ મન છીએ તો આપણે મનને દુરસ્ત કરી શકવાના નથી. એથી, આપણે મન નથી એ ઓળખવાની જરૂર છે. મન આપણો નોકર છે, આપણે મનના માલિક છીએ. ઘણા લોકો પોતાને સ્વતંત્ર લેખે છે. તેઓ કહે છે કે અમે કોઇનું પણ માનવાના નથી. અમે કોઇનાયે ગુલામ નથી, અમને મનમાં આવે તે કરીશું. હું કહું છું કે, ઠીક વાત છે, પણ તમારે તમારા મન પ્રમાણે નહીં પણ તમારા પોતાના પ્રમાણે કરવું જોઇએ. મન પ્રમાણે કરવાનો અર્થ 'નોકરના કહેવા પ્રમાણે કરવું' એવો થાય. મનમાં તો સારાશ અને બુરાશ બંને હોય છે. પણ આપણે તો મનને નેક બનાવવું છે. એટલા માટે સારાશ વધારવાની છે, તેનો અમલ કરવાનો છે, બુરાઇઓ કાઢવાની છે. એથી ઉલટું, આપણે જો મનને નેતા બનાવીશું તો આપણે સ્વતંત્ર નહીં રહીએ, ગુલામ બની જઇશું. ઘણુંખરૂં લોકો કહે છે કે આપણે આપણી લાગણી પ્રમાણે કામ કરવું જોઇએ. પણ લાગણીઓ વરાળના જેવી છે. વરાળ એંજીનમાં બંધ રહે છે તો શક્તિ પેદા કરે છે. તેને ખોલી નાખવામાં આવે તો તે હવામાં ભળી જાય છે, શક્તિ પેદા કરી શકતી નથી. આથી લાગણીઓ સાથે સબુરીથી કામ લેવું જોઇએ. સબુરી રાખી એ તો લાગણીઓ રોકી રાખવામાં આવેલી વરાળની પેઠે ઉપયોગી થઈ શકે છે. જેમણે પોતાની લાગણીઓ પર કાબુ મેળવ્યો છે તેઓ બહાદુર છે. અને તેને યોગ્ય રસ્તે—સફળતા મેળવનાર લોકોએ જે રસ્તો લીધો છે તે રસ્તે—વાળવી જોઇએ એમની (લાગણીઓની) પાસે આપણે નોકરની પેઠે કામ લેવું જોઇએ. આના પર તમે સૌ ધ્યાન આપશો એવી આશા હું રાખું છું. એ અમલી વિદ્યા છે. પુસ્તકિયા વિદ્યાથી એ નહીં થઇ શકે. પુસ્તકિયા વિદ્યાથી તો લોકો ગુલામ બની જાય છે.

મુસલમાનોનો હવિ ભાગ

"હીંદુ અને મુસલમાન બંનેની ખુબીઓથી આપણો આ દેશ મહાન બન્યો છે. હરેક કોમે સારાં નરસાં બંને પ્રકારનાં કામ કર્યાં છે. બુરાઇઓ ભુલાવી દેવી અને સારાશ વધારવી એમાં જ દેશનું ભલું છે. હીંદુઓએ એમ ન માનવું જોઈએ કે તેમણે જ આ દેશને ઘડ્યો છે. મુસલમાનોએ પણ આ દેશને ઠીકઠીક ફાળો આપ્યો છે. આખરે એ બધા લોકો અહીંના તો છે જ એ પણ વિચારવું જોઇએ. મુસલમાનોએ પણ વિચારવું જોઇએ કે હીંદુઓ અને અમે એક જ છીએ' હીંદુઓની પેઠે મુસલમાનોમાં પણ સંતો થયા છે, બંનેના ધર્મગ્રંથોનો બંનેએ અભ્યાસ કરવો જોઇએ.

નિરામિષ આહારની દિશામાં

"દરેક ધર્મની કંઇને કંઇ ખાસિયત હોય છે. હું માનું છું કે આપણા સમાજે કોઇ ને કોઇ દિવસે નિરામિષ આહાર સુધી પહોંચવાનું છે. હું જાણું છું કે અનાજની ઘટને કારણે આ દિવસોમાં એ વસ્તુ મુશ્કેલ છે. પણ કોઇને કોઇ વખતે જૈનોની જેમ માંસ છોડવું જ પડશે અને હીંદુ ધર્મની એ ખુબીને અપનાવવી પડશે. ખ્રિસ્તીઓએ હીંદનાં રક્તપિત્તિયાંઓની સેવા કરી છે. ખ્રિસ્તીઓના જીવનમાં સેવાની ભાવના ઘણી છે. ઇશુના જીવનમાં પણ એ ભાવના જોવા મળે છે. ખ્રિસ્તીઓનો એ ગુણ પણ આપણે લેવો જોઇએ.

ઇસ્લામમાં સારા ભાઇચારાની ભાવના છે. આપણે એ ગુણ પણ લેવો જોઇએ. મારી મતલબ એ છે કે હરેક ધર્મે સમાજને કોઇ ને કોઈ સારી વસ્તુ આપી છે. આપણે તેનો અભ્યાસ કરવો જોઇએ તથા તે આપણા જીવનમાં ઉતારવાનો પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. આપણે આ દેશમાં પ્રેમનું વાતાવરણ નિર્માણ કરવામાં સફળ થઇશું એવી આશા હું રાખું છું.

બધા રસુલ એક છે

"એક બીજી વાત. મેં ઇસ્લામનો કંઇક અભ્યાસ કર્યો છે, હું તેનો પંડીત બની ગયો છું એમ તો ન કહી શકું. પણ કુરાનશરીફને સમજવાનો મેં પ્રયત્ન કર્યો છે. ઇસ્લામનો 'કલમો 'લાઇલાહ ઇલ્લલ્લાહ મુહમ્મદુર્રસૂલુલ્લાહ...' મને બહુ જ ગમે છે. એના એક ભાગમાં કહેવામાં આવ્યું છે કે અલ્લા એક છે. એ વસ્તુ પણ સૌ માની શકે છે. આગળ કહેવામાં આવ્યું છે કે મહમ્મદ અલ્લાના રસુલ છે. એનો અર્થ શો સમજવો? કેટલાક લોકો એનો એવો અર્થ કરે છે કે એક મહમ્મદ જ અલ્લાના રસુલ છે. પણ એ અર્થ ખોટો છે. ઇસ્લામે તો એ કહ્યું કે, 'લા નુફર્રિકુ બૈન અહદિમ્મિર્રૂસૂલિહ' એટલે કે, દુનિયામાં જેટલા રસુલ થઇ ગયા છે એ સૌમાં અમે કશો ભેદ કરતા નથી. ઇસ્લામનો એ એક પાયાનો સિદ્ધાંત છે. એટલે મહમ્મદ અલ્લાના રસુલ છે, એ કથનનો સીધો અર્થ એટલો જ છે કે ઇશ્વરની જગ્યા કોઇ લઇ શકતું નથી, મહમ્મદ પણ ન લઇ શકે. અલ્લાના એક રસુલ જ છે.

મહમ્મદ યાને ભગવાનનું જ એક રૂપ

"અહીં મહમ્મદનો અર્થ કેવળ મહમ્મદ ન સમજવો જોઇએ. પણ રામ, કૃષ્ણ, બુદ્ધ, મહાવીર, ઇશુ, જરથુષ્ટ વગેરે સૌનો સમાવેશ એમાં સમજી લેવો જોઇએ. આ રીતે જો કલમાના એ ભાગનો આપણે વ્યાપક અર્થ લઇએ તો એ કલમો સમગ્ર દુનિયાને માટે સાચો બની શકે છે. હા, કેટલાક લોકો જરૂર એમ કહી શકે કે અમારે માટે મહમ્મદ પેગંબર પુરતા છે. બાળકોને માટે તેમના પિતા પુરતા હોય છે. બીજાંઓના પિતાઓનો પણ તેઓ આદર કરશે પણ પોતાના પિતાની નિષ્ઠા તેમને માટે પુરો આધાર આપી શકે છે. એવી જ એ વાત પણ છે. જેમ શીખોએ કહ્યું કે અમારે માટે દશ ગુરૂઓ થઇ ગયા છે અને એ પછી કોઇ ગુરૂ થવાના નથી.' એ તેમને માટે પણ ઠીક છે. પણ સમગ્ર દુનિયાની દ્દષ્ટિથી એમ ન કહી શકાય કે આગળ ઉપર કોઇ ગુરૂ થવાના જ નથી. પરમેશ્વરની કુદરત માટે આપણે એ પ્રકારની મર્યાદા ન મુકી શકીએ. આપણી પોતાની શ્રદ્ધાની એક મર્યાદા હોય છે. એટલે આપણે પોતાને માટે કોઇ એકાદ ગુરૂ, પેગંબર યા માર્ગદર્શક પુરતા થાય એમ બને, અને આપણે એમ કહી પણ શકીએ. એનો એવો પણ અર્થ ન થવો જોઇએ કે એમાં કોઇ બીજા માર્ગદર્શકને યા ગુરૂને માટે અવકાશ ન રાખી શકાય એ રીતે વ્યાપક બુદ્ધિ રાખવાથી બધા ધર્મોનો મેળ થઇ શકે છે.

"એ રીતે જોશો તો તમે સમજી શકશો કે હીંદમાં ઇસ્લામે એક ખાસ કામ કર્યું છે, એક ખાસ ફાળો આપ્યો છે. હું બહારના ઇસ્લામની વાત નથી કરતો. એ જ રીતે ખ્રિસ્તી ધર્મની બાબતમાં પણ મેં અખબારમાં જોયું છે કે, શંકરાચાર્યના વિચારો સાથે તેઓ ઇશુના વિચારોનો પણ મેળ કરી લે છે. એથી મારૂં માનવું છે કે, હીંદનો એક ખાસ ઇસ્લામ છે અને હીંદનો એક ખાસ ખ્રિસ્તી ધર્મ પણ છે."

નવાં પુસ્તકો

રાષ્ટ્રભાષા શીખવા માટે

હીંદુસ્તાની—ગુજરાતી કોશ શી.		૧૦—૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ.	,,	૩—૦
ઇસ્લામનો સુવર્ણ યુગ.	,,	૪—૦
દેશ દેશની લોક કથાઓ		૮ ૬

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

અમો દરેક જાતના કઠોળની દાળો તેમજ તેનો આટો જાતી દેખરેખ નીચે બનાવીએ છીએ તેમજ એક્ષપોર્ટ કરીએ છીએ. જેવા કે મગદાળ, અડદદાળ છડી. અડદદાળ છડીનો આટો, તુવેરદાળ ત્થા ચણાદાળ ચોકખા કાંપથનવીલોસ. ચણાનોઆટો ચોકખો કાંકરી વગરનો, વાલદાળ, વાલ, મઠ, મસુરદાળ, બાજરી સાફ કરેલ ત્થા છડેલી, ચોળાદાળ, રાજગરો, વગેરે ભાવ ત્થા સેમ્પલો માટે લખો.

AFRICAN DALL & FLOUR MILL.

Tel Address: "DALLMILL"

P. O. Box 888, MOMBASA.

Kenya Colony.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટસ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ. બ્લાન્કેટસ—બેબી બાળકો માટે
જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીછીન જ્યોરજેટ સાડીઓ
વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલાગણ છે
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, . જોહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૩૩–૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 28368

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT & DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

PROPERTY

If you are interested in selling or buying Property in any part of Johannesburg or Transvaal please contact:

K. J. TAVARIA

7 Kort Street, JOHANNESBURG.

Phone: 339859 or 228727.

પ્રોપર્ટી

જોહાનીસબર્ગ અથવા ટ્રાંસવાલના ના કોઇ પણ ભાગમાં
પ્રોપર્ટી વેચવી યા ખરીદવી હોય તો મળો:
કે. જે. તવારીઆ,
૭ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન : ૩૩૯૮૫૯ અને ૨૨૮૭૨૭.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદ્દન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે માત્ર સેકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરે ના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, રેવન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફીકેટ અને ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં અમારી સલાહ લો.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

તાજુ ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું આદુ ૧/૯ રતલ. મોટી કલીનું લસણ શી. ૧ રતલ. ગોળ બાસકીટ ૧૧/– ડઝન. લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટ ૧૬/૬ ડઝન. પાન, બજાર ભાવ, પાપડ ૮/૬ ૧૦૦. તથા વેસ્ટ ન્યુસપેપર મળશે. હાફ રાઇપ બનાના, કાચા બનાના, પેપો પાઇનાપલ, ગ્રેનેડેલા રોજના બજાર ભાવથી મળશે. દેશી શાકભાજીમાં હાલમાં ગુવાર ભીંડા વેંગણા, શેક્ટાની શીંગ, તુરગા દુધી તથા લીલાં મરચા. ૭/૬ થી ૧૦/– સુધીનું શાકભાજી પારસલ

પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. દરેક જાતનું કઠોળ મળશે:

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

Radio Record Trading Co.,

Capetown
145 Hanover St.

His Master's Voice

Johannesburg
38a Market St.

DURBAN : 90a Victoria Street.

છેતરાઓ છો શા માટે?

ખીસા કાતરૂઓથી બચી પઇસા બચાવવા હોય તો અમારે ત્યાંથી રેકોર્ડ ખરીદો. અમારે ત્યાં "હીઝ માસ્ટર્સ વોઇસ" તથા "કોલમ્બીઆ" જેવી અસલી માલની નવી રેકોર્ડના સેટનો મોટો જથો આવી ગયો છે. કીમત, એક રેકોર્ડની ફક્ત શી. ૭.

ફીલ્મ રેકોર્ડ

અંદાઝ, પાંચ રેકોર્ડ શી. ૩૫

અનોકા અદા, ૭ રેકોર્ડ શી. ૪૨

અનમોલ ઘડી, ૭ રેકોર્ડ શી ૪૨.

બરસાત, પાંચ રેકોર્ડ, શી. ૩૫.

બણી બહેન, ચાર રેકોર્ડ, શી. ૨૮.

દીલ લગી, ૭ રેકોર્ડ, શી. ૪૨.

કાજલ, ચાર રેકોર્ડ, શી. ૨૮

મેલા, પાંચ રેકોર્ડ, શી. ૩૫.

પ્યાર કી જીત, ચાર રેકોર્ડ, શી. ૨૮.

શેહનાઇ, ચાર રેકોર્ડ, શી. ૨૮.

સાજન, ચાર રેકોર્ડ, શી. ૨૮.

એલીન, પાંચ રેકોર્ડ શી. ૩૫.

જુગનુ, પાંચ રેકોર્ડ, શી. ૩૫.

દર્દ, પાંચ રેકોર્ડ શી. ૩૫.

રતન, પાંચ રેકોર્ડ, શી. ૩૫.

નતીજા, બે રેકોર્ડ, શી. ૧૪.

સપના, પાંચ રેકોર્ડ, શી. ૩૫

રવમા, બે રેકોર્ડ, શી. ૧૪.

ભક્ત સુરદાસ, ચાર રેકોર્ડ શી. ૨૮.

દો ભાઇ, પાંચ રેકોર્ડ શી ૩૫.

મુલાકાત, ૪ અને ૧ કવાલી મળી ૫ શી. ૩૫.

દો ભાઇ ૪ અને ૧ કવાલી મળી ૫ શી. ૩૫.

- હબીબ પે ન ટગકવાલગે ચાર રેકોર્ડનો સેટ શી. ૨૮.

J.O.D. 181 તુજે શીઝદાકી કરના હૈ.

J.O.D. 182 મુરાને શાહે તુર પર.

J.O.D. 183 મેં તો આઇ હું ખ્વાજા તેરે દરબાર.

J.O.D. 189 ખુદા કે દુલારે મેં રાજવાલે.

કાલુ કવવાલ

J.O.D. 175 હક કે પ્યારે ઉમ્મત વાલે તુમ પે
લાખો સલામ.

J.O.D. 172 હમે કયા ખબરથી બીછડ જાયેંગે

J.O.D. 77 અલ્લાહ હું અલ્લાહ હું.

પ્યારૂ કવ્વાલ

J.O.D. 174 મદીને કા મુસાફર હું

J.O.D. 173 આવાઝ ગયબ આઇ પલટે જો અર્પ વાલે

J.O.D. 128 પાકીસ્તાન કવ્વાલી. તુ મરદે મુજાયિબ હૈ

J.O.D. 131 જમીન ફિર દોસ પાકીસ્તાન કી હોગી જમાને મે

J.O.D. 129 મદીનેકો દેખા તો જન્નત કો દેખા

J.O.D. 130 કહાં સે મેં લાઉં જેવરમે મહમદ

J.O.D. 192 વલ્લાહ બને હમદાદ

અસ્માઇલ આઝાદ કવવાલ

G.C.E. 40 મેં ભિખાર ન હું રહેમ ખાઓ ખ્વાજા

G.C.E. 41 રો રો કે ફુટ ગઇ અંખીયા

G.C.E. 42 જોગન કા લેકર વેશ છોડા દેશ

G.C.E. 51 ગરદીશ મેં આ ગયા થા મુકદ્દર હુસેનકા (મરસીયા)

G.C.E. 52 તુજે કરબલા કો કરબલા સે ખેલતે દેખા

ચાંદની રાત ૫ રેકોર્ડનો સેટ શી. ૩૫.

સબનમ ૬ રેકોર્ડનો સેટ શી. ૪૨.

ખુલાસો

ચાંદની રાત એટલે રાતની બહાર

સબનમ એટલે રાનના પડે છે.

બન બહેન એટલે ઘરની માલેક

બરસાત એટલે ખુદાની રહમત

મુલાકાત એટલે ખરા દીલથી થઇ છે.

દીલ લગી એટલે તે વગર દુનીયા ન હોય

મેલા એટલે દુનીયાનો મેલો

અનમોલ ઘડી એટલે એની કીમત નથી થતી

જુગનુ એટલે રાત ચમકે છે

(આ સાવાય બીજી તમને જે જોઇએ તે રેકોર્ડ અમારે ત્યાંથી બીજાઓ કરતાં વધારે કીફાયત ભાવે મળશે અને અમારો માલ પણ બીજાઓ કરતાં ચઢતી કવોલીટીનો જ હશે.)

વાંચવા લાયક પુસ્તકો

ગાંધીજીનું સાહિત્ય

ગાંધીજીએ લખેલા અથવા ગાંધીજી ઉપર લખાયલા પુસ્તકોનો નીચે સમાસ થાય છે.

આત્મ કથા (ગાંધીજી) ૭ ૬
અમારા બા (કસ્તુરબા ગાંધી) ૪ ૦
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર ૬ ૦
ગાંધીજીની સાધના ૫ ૩
ગાંધીજીના સમાગમમાં ૫ ૦
જીવન પરોઢ (શ્રી. પ્રભુદાસ ગાંધીએ ફીનીકસ આશ્રમ ના કેટલોક ઇતીહાસ પોતાના જીવન પરોઢ દરમ્યાન બનેલા આલેખ્યો છે.) ૧૧ ૦
ગાંધીવાદી આર્થીક યોજના ૫ ૦
ધર્માત્મા ગોખલે (ગાંધીજી) ૧ ૬
દક્ષિણ આફ્રીકાના સત્યાગ્રહનો ઇતીહાસ ૭ ૬
બાપુની પ્રસાદી (મથુરાદાસ ત્રીકમજી) ૫ ૦
બાપુના પત્રો: (આશ્રમની બેનો ઉપર) સંપાદક કાકા કાલેલકર ૨ ૬
પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી) ૩ ૦
મહાદેવ દેશાઇની ડાયરી ભાગ પહેલો ૧૦ ૦
,, બીજો ૧૨ ૦
,, ત્રીજો ૧૧ ૬
,, ચોથો ૮ ૯
ગાંધી વિચાર દોહન ગાંધીજીના વિચારોને સ્પષ્ટ કરતું પુસ્તક ૨ ૬
બાપુની કારાવાસની કહાણી (આગાખાન મહેલના એકવીસ માસનો ઇતીહાસ. લેખીકા ડૉ. સુશીલા નૈયર.) કીંમત શી. ૧૫/૦.
પ્રેમ પંથ ભા. ૧ ૦
,, ,, ,, ૨. ૬
રામ નામ (ગાંધીજી) ૨ ૦
સાધના તેર દિવસો (વીનોબાજી) ૧ ૬
બાપુના—બા ને પત્રો (કસ્તુરબા પર લખાયલા પત્રો) ૨ ૬
કસ્તુરબા સ્મારક અંક ૧ ૦
ગાંધી સ્મારક અંક ૨ ૦
બાપુની ઝાંખી ૩ ૦
મંગળ પ્રભાત ૧ ૦
ગાંધીજીની સંક્ષિપ્ત આત્મ કથા (મથુરાદાસ ત્રીકમજી) ૨ ૬
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી) ૫ ૬
આશ્રમ ભજનાવલી ૧ ૩

કીશોરલાલ મશરૂવાલા કૃત

કેળવણીનો વીકાસ કી. ધ. મ. ૩ ૦
ગીતા મંથન (ગીતાજીનો સમજી શકાય એવી રીતે લખાણથી કરેલો અનુવાદ ૭ ૬
ગીતા ધ્વની (ગીતાજીના ગુજરાતી શ્લોકો) ૧ ૩
સ્ત્રી પુરૂષ મર્યાદા (આજ કાલની, પ્રશ્નમાં લેવાતી પ્રશ્નો ઉપર પુછાતા પ્રશ્નના જવાબરૂપે જે લેખો લખાયા છે તેનો સંગ્રહ) ૨ ૬

સમુળી ક્રાંતી ૫ ૦

જીવન ચરીત્રો

મારી જીવન કથા જવાહરલાલજી ૧૫ ૬
તેજ ચીત્રો પાંચ મહાન વીરોના ચરીત્રો ૬ ૦
માહાદેવ દેશાઇનું પુર્વચરીત્ર ૨ ૩
સરદાર પટેલ વલ્લભભાઈ પટેલ ૧૩ ૦
મારી જીવન કથા રાજેન્દ્ર પ્રસાદ ૧ ૦ ૦

કેટલાક વાંચવા લાયક પુસ્તકો

આપણી કોંગ્રેસ ૪ ૦
ઈન્દુને પત્રો (નેહરૂ) ૩ ૦
ચુપ નહી રહેવાય (ટાલ્સટોય) ૫ ૦
હસ્ટી અથવા સંસ્કૃતીનું ભાવી (રાધા કૃષ્ણન) ૨ ૦
જીવતા તહેવારો (કાકાસાહેબ) ૪ ૦
જગતના ઇતીહાસનું રેખા દર્શન ભા. ૧–૨. (નેહરૂ) ૧–૩–૦
ટાલ્સટોય અને શીક્ષણ ૨ ૦
ઓતરાતી દિવાલો (કાકા કાલેલકર) ૧ ૩
બુદ્ધ લીલા ૧ ૬
બુદ્ધ ચરીત્ર (પદ્ય) ૪ ૦
નવલ ગ્રંથાવલી ૫ ૬
સોવીયટ રશીયા. (રશીયા વીશે જાણવા જોગ) ૧૦ ૦
શેકસ્પીઅરના કથાનકો (વાર્તા સંગ્રહ) ૨ ૬
હજરત મહંમદ —
(ઇસ્લામ ધર્મ ઉપર અજવાળુ પાડતું નહાનુ પુસ્તક) ૧ ૦
લોકમાતા (કાકા કાલેલકર) ૬ ૦
હિમાલયનો યાત્રા (” ”) ૫ ૦
હિંદી કોમી ત્રીકોણ ૬ ૦

ટોલ્સટોય કૃત

ઉત્તમ નવલકથાઓ

ત્રણ નવલકથાઓ ૫ ૦
દ્રષ્ટિ પરીવર્તન (નવલકથા) ૫ ૩

શરદ બાબુની નવલકથાઓ

અપુર્વ ભારતી ૧૨ ૬
અનુરાધા ૬ ૦
કાશીનાથ ૫ ૦
ચંદ્રનાથ ૪ ૦
શ્રીકાન્ત ૧૩ ૬
બબી ૭ ૬
જીવન યાત્રા ૪ ૦
નવીના ૧૦ ૦
દુર્ગા ૮ ૬
દેવદાસ ૫ ૦
મધુ વાર્તાઓ ૨ ૬
સુભદ્રા ૩ ૦

ટાગોર કૃત

પંચ ભુત ૩ ૦
માલંચ અને ચાર અધ્યાય ૫ ૩
ઘરે બાહિરે ૬ ૦
રાજર્ષી ૭ ૦
લાવણ્ય ૫ ૬
ચિરકુમાર સભા (ટાગોરકૃત) ૧૨ ૦

ટુકી વાર્તાઓ અને નવલ કથાઓ

ચમેલી અને પ્રતીમાં ૪ ૬
ચિત્ર લેખા ૮ ૬
ચતુરાઇ વાર્તા સંગ્રહ ૧ ૧
એશાની વાતો ૧ ૦
ગોદાન ઓખમદ નવલકથા ભા. ૧–૨ સેટની ૧૧
જય સીંહ સીધરાજ ૧૧ ૦
અણખુટ ધારા ૮ ૬
આશાનું બીજ ભા. ૧ ૨ સેટની ૧૮ ૬
આવતી કાલ ૭ ૦
અપસરા (ચાર ભાગનો સેટ) ૧–૧૨–૬
અધુરી વાતો ૧૦ ૩
અમે બધા ૧૧ ૦
અથડાતા વાયરા ૭ ૩
ઉન્નયન નોવેલ ૫ ૦
ઉભીવાટ ૮ ૬
ખીસા કોશ ૩ ૦
ખરખા બાપુ બાપુઓના જીવનને ઉઘાડુ પાડતી નોવેલ ૭ ૬
કાવ્ય વધ ૧૦ ૬
કેળાના કાટા ૭ ૦
છેલ્લો પ્રયોગ (વાર્તા સંગ્રહ) ૭ ૬
દીન ચર્યા ૭ ૬
મેઘ બીંન્દુ (કથનિકાઓ) ૭ ૦
કાન્તી ૯ ૦
પચાસવર્ષ પછી ૭ ૦
ભાગ્ય નિર્માણ (જયભીખ્ખુ) ૭ ૬
ઈશકની ખુશબુ ૩ ૦
કલાની સહચારી ૫ ૬
હરીયોલાલ ૯ ૦
ત્રણ અર્ધુ બે ૧ ૦
તણખા (ટુકી વાર્તાઓનો સંગ્રહ) ૭ ૦
દોન ક્રુવ ૪ ૬
દરીયાઈ બહાર વટીયા ૭ ૬
દરીયાવાટ ૯ ૬
હીરીફની વાતો ૩ ૦
નીલ પંખી ૩ ૦
નીલ રેખા ૮ ૦
બહીષ્કાર ૧ ૯
ફુટેલા સુવર્ણ પાત્રો ૧૦ ૦
પ્રભાત કીરણો ૭ ૬
પહેલો ફાળ ૯ ૦
પિયાસી ૮ ૦
પૌરાણીક નાટકો ૫ ૯
મેઘ મનુષ્ય ૬ ૦
માનવ તાના મુલ ૦ ૦
મરૂ ભુમી ૯ ૦
મળેલાજીવ ૮ ૦
મોહીની ૮ ૦
માણસાઇના દીવા ૭ ૦
ભીરૂ સાથી ૧૨ ૦
મૃત્યુનું રહસ્ય ૧૦ ૦
માનવીની ભવાઇ ૧૨ ૦
માયાવી સંસાર ૭ ૬
ઝંઝાવાત ભાગ ૧ ૧૦ ૦
ચિત્રાદવી ૭ ૬
ઠગાઇનો ભોગ ૮ ૦
જામ તમાચી ૯ ૦
બે દેશ દીપક ૫ ૦
પુત્ર જન્મે ૧૩ ૦
પરીષેશ ૭ ૦
પીતાજીનો વેન પ્રવેશ ૭ ૦
પૃથ્વીશ ૭ ૯
ત્રીવીધ તાપ ૫ ૦
સોહાગણ ભા. ૧–૨ સેટની ૧૦ ૦
હમણી આફસર થે ૫ ૬
સોહાગ ૩ ૦
સમરાંગણ ૬ ૩
ઋણાનુ બંધ ૬ ૦
મધુપ ૭ ૦
વિજ્ઞાનીક જગત ૫૩
ગુપ્તાયન (ટાગોર કૃત નોવેલ) ૬ ૦
ચાંદ મુખી ૭ ૦
મોટો જોડણી કોષ ૧ ૨ ૬
રાતુ રસ ૩ ૦
એને ચરણે ૨ ૩
ચોખેરવાલી (ટાગોરની નોવેલ) ૮ ૦
રવીવંદના ૫ ૬
વારસદાર ૭ ૬
આગે કદમ ૭ ૬

કેળવણી વડે ક્રાંતી

કેળવણીકાર માટે ઉપયોગી
કીંમત ૭–૦

આ ઓફીસેથી મળશે.

Indian Opinion P/Bag,
Phoenix Natal.

INDIA INDEPENDENCE NUMBER

Published as Special Number of INDIAN OPINION to commemorate the attainment of Freedom by India.

Printed on art paper and profusely illustrated.

With historic pictures connected with India's struggle for Freedom and with photos of the late Dadabhai Naoroji, Tilak Gokhale, Subash Bose and many others who have sacrificed their lives in fighting for freedom and of Mahatma Gandhi, Pandit Jawaharlal Nehru and many others who have lived to see the fruits of their labour.

Also containing a brief Survey of the work of the Indian National Congress from the time of its inception.

Price 2/-

Proprietors :
C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 515.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative

H. L. Hompes & Co., (Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

Wholesale Clothing Manufacturers
MANUFACTURERS OF MENS' TROUSERS, SPORTS COATS AND SUITS.

Trade Enquiries to
P.O. Box 541 — BULAWAYO
P.O. Box 150 — KITWE, N.R.
P.O. Box 7482 — JOHANNESBURG.
P.O. Box 541 — CAPE TOWN.
P.O. Box 14 — PORT ELIZABETH.
P.O. Box 739 — EAST LONDON.

CONVOY REGD. TRADE MARK

Convoy Garments Manufactured by:

Maxwell Clothing Co. Ltd.

P.O. Box. 541, Phone 3786.
BULAWAYO.
Tel. Add. "CONVOY.

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE
Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

SAVE MONEY AS YOU SHAVE

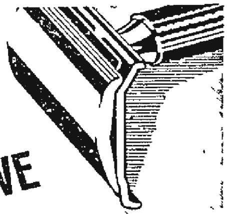

Every Minora blade gives you more shaves, because Minora blades are made from the finest steel. They last longer because they stay sharp longer, saving you money all the time. You get four Minora blades for only sixpence. Look for them in the red, white and yellow packet

4 BLADES FOR 6d.

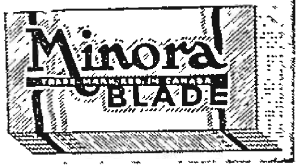

3941-3

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.